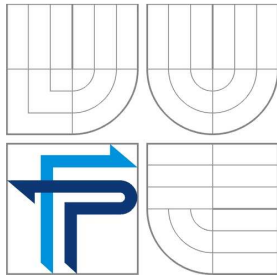

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

HODNOCENÍ FINANČNÍ SITUACE PODNIKU A NÁVRHY NA JEJÍ ZLEPŠENÍ

EVULATION OF THE FINANCIAL SITUATION IN THE FIRM AND PROPOSALS TO ITS
IMPROVEMENT

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

MILAN FRELICH

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

doc. Ing. Jan Solař, CSc.

BRNO 2008

Str. 2. zadání DP

Anotace

Diplomová práce se zabývá analýzou finanční situace společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o., za období 2004 – 2006 pomocí vybraných metod finanční analýzy. Určuje silné a slabé stránky, nedostatky a příležitosti společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o. a navrhuje možná řešení, která budou vést ke zlepšení finanční situace této společnosti v budoucnu.

Klíčová slova

Finanční analýza, rentabilita, investice, účetní výkazy, hodnocení firmy, SWOT analýza.

Annotation

Master's Thesis describes analysis of the financial situation company MBNS KOVÁRNA, Ltd. in period 2002 – 2005 through the chosen methods. It diagnose strong and weak sides, deficiencies and opportunities of the company MBNS KOVÁRNA, Ltd. and propose possible solutions, which will lead to improvement of the financial situation for this company in the future.

Keywords

Financial analysis, profitability, investments, financial statements, company rating, SWOT analysis.

Bibliografická citace mé práce

FRELICH, M. *Hodnocení finanční situace podniku a návrhy na její zlepšení*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2008. 88s. Vedoucí diplomové práce doc. Ing. Jan Solař, CSc.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je původní a zpracoval jsem ji samostatně na základě uvedené literatury a pod vedením svého vedoucího diplomové práce. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb. O právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 16. května 2008

.....

Podpis

Poděkování

Děkuji panu doc. Ing. Janu Solařovi, CSc. za odborné vedení práce, pomoc a poskytování cenných rad při zpracování diplomové práce.

Dále bych rád poděkoval firmě MBNS KOVÁRNA,s. r. o. za vytvoření podmínek a poskytnutí potřebných podkladů včetně podpory při zpracování této práce.

OBSAH

ÚVOD.....	9
1. VYMEZENÍ PROBLÉMU, CÍLE PRÁCE.....	11
1.1 Charakteristika analyzovaného podniku.....	11
1.1.1 Základní údaje:	11
1.1.2 Historie podniku	12
1.1.4 Výrobní program společnosti.....	13
1.1.5 Zabezpečování jakosti.....	15
1.2 Vymezení problému a stanovení cílů diplomové práce.....	15
2. TEORETICKÁ VÝCHODISKA ŘEŠENÍ.....	17
2.1. Uživatelé finanční analýzy.....	17
2.2. Informační zdroje finanční analýzy	18
2.3. Metody finanční analýzy	18
2.3.1. Analýza absolutních ukazatelů	20
2.3.2. Analýza rozdílových ukazatelů.....	22
2.3.2.1. Čistý pracovní kapitál.....	22
2.3.2.3. Čistý peněžně-pohledávkový fond.....	23
2.3.3. Analýza cash-flow	24
2.3.4. Analýza poměrových ukazatelů.....	25
2.3.4.1. Ukazatele rentability.....	25
2.3.4.2. Ukazatele aktivity.....	28
2.3.4.3. Ukazatele zadluženosti.....	30
2.3.4.4. Ukazatele likvidity.....	31
2.3.4.5. Provozní (výrobní) ukazatele	32
2.3.4.6. Ukazatele na bázi finančních fondů a cash flow.....	33
2.3.5. Analýza soustav ukazatelů.....	34
2.3.5.1. Pyramidové soustavy ukazatelů	34
2.3.5.2. Bonitní a bankrotní modely.....	34
3. ANALÝZA PROBLÉMU A NÁVRH PŘÍSTUPU K ŘEŠENÍ	39
3.1 Základní strategická analýza firmy.....	39
3.1.1 Analýza oborového okolí.....	39
3.1.2 SWOT analýza.....	42
3.2 Finanční analýza podniku	44
3.2.1 Analýza absolutních ukazatelů	44
3.2.1.1 Horizontální analýza.....	44
3.2.1.2 Vertikální analýza	51
3.2.2 Analýza Cash-flow	55
3.2.3 Analýza rozdílových ukazatelů.....	58
3.2.4 Analýza poměrových ukazatelů.....	60
3.2.4.1 Ukazatele likvidity.....	61
3.2.4.2 Ukazatele zadluženosti.....	63
3.2.4.3. Ukazatele rentability.....	64
3.2.4.4 Ukazatele aktivity.....	66
3.2.4.5 Provozní ukazatele	69

3.2.5 Analýza vybraných soustav ukazatelů.....	73
3.2.5.1 Altmanův index (z-skóre)	73
3.3 Celkové zhodnocení finanční situace podniku a přístupy k jejímu	74
4 NÁVRHY NA OPATŘENÍ.....	80
5 ZÁVĚR.....	82
6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	84
7 SEZNAM TABULEK	86
8 SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ	87
9 SEZNAM PŘÍLOH	88

Úvod

Tato diplomová práce se zabývá oblastí, která je velmi významná pro fungování každého podniku, neboť při vhodné aplikaci základních metod finanční analýzy získá management v kterémkoli podniku účinný nástroj k finančnímu řízení. Pravidelná analýza účetních dat je přínosem pro každý typ společnosti, protože může s předstihem upozornit na problémy související s hospodařením podniku. Při jejím provádění však musíme být ostražití. Nemůžeme očekávat, že pouhým využitím jednotlivých metod finanční analýzy a porovnáním zjištěných výsledků s běžnými standardy, přinese očekávané výsledky. Je nutné, aby zjištěné výstupy byly posouzeny komplexně a poté také správně interpretovány, aby nedošlo k jejich zkreslení. Rozhodování v podniku by se mělo přizpůsobit změnám trhu, aby podnik neztratil své postavení a byl nadále konkurenceschopný (tj. provádět změny v oblasti objemu výroby, výrobního sortimentu, struktury financování aj.).

Cílem mé diplomové práce je posoudit finanční situaci společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o., identifikovat slabiny, které by mohly v budoucnosti vést k problémům a určit silné stránky, na kterých by firma mohla stavět. Součástí práce jsou i návrhy, které by mohly vést ke zlepšení stávající finanční situace. Zdrojem dat pro tuto práci jsou účetní výkazy společnosti za období 2004 – 2006 a informace získané od zástupců společnosti.

První kapitola je věnována analyzované společnosti. Zde jsem se zaměřil na jednotlivé podnikatelské činnosti firmy, její výrobní sortiment, organizační strukturu a dodavatelsko – odběratelské vztahy.

Druhá kapitola zachycuje teoretické poznatky z oblasti finanční analýzy a charakterizuje vybrané metody a ukazatele, které se pro posouzení finanční situace v praxi nejčastěji užívají.

Nejdůležitější část diplomové práce je uvedena ve třetí kapitole. V jejím úvodu jsem provedl základní strategickou analýzu firmy a pomocí SWOT analýzy vytipoval slabé a silné stránky firmy. Pomocí vybraných metod a finanční analýzy jsem zhodnotil

hospodaření společnosti. Výsledné hodnoty jsem porovnal s hodnotami, které jsou považovány za optimální pro zachování finanční stability.

Čtvrtá kapitola obsahuje návrhy a opatření, která by mohla vést ke zlepšení finanční situace podniku. Zdroje k jejich stanovení jsem čerpal z předchozí kapitoly.

Poslední kapitola souhrnně hodnotí a shrnuje provedenou finanční analýzu a pojednává o celkovém významu diplomové práce pro společnost MBNS KOVÁRNA, s.r.o.

1. VYMEZENÍ PROBLÉMU, CÍLE PRÁCE

1.1 Charakteristika analyzovaného podniku

1.1.1 Základní údaje:

Obchodní jméno: MBNS KOVÁRNA, s.r.o.

Sídlo: Brno, Křižíkova 68, okres Brno-město, PSČ 660 90

Právní forma: společnost s ručením omezeným

Identifikační číslo: 63 48 93 41

Daňové identifikační číslo: CZ 63 48 93 41

Rejstříkový soud: Krajský obchodní soud v Brně

Číslo vložky u RS: oddíl C., vložka 21646

Datum založení: 8. prosince 1995

Předmět podnikání:

kovářství

zámečnictví

zprostředkovatelská činnost

obchodní živnost – koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej

obstaravatelská činnost

nakládání s odpady (vyjma nebezpečných)

testování, měření a analýzy

kovoobráběčství

nástrojařství

1.1.2 Historie podniku

Společnost MBNS KOVÁRNA, s.r.o. navazuje na tradici původní Královopolské Kovárny Brno založené v r. 1889 a má tedy více jak 100-letou tradici ve strojírenské výrobě. V průběhu let prošla několika obdobími rozvoje klasické strojírenské výroby a byla postupně modernizována a doplňována výrobním zařízením tak, že v současné době je schopna zajistit pro své odběratele maximální kvalitu a garance výkovek a vylisků vč. opracování.

V roce 2001 byla společnost plně privatizována a jejím 100%-ním vlastníkem se stala firma MBNS – International, spol. s r.o. Brno. Od 1. 1. 2005 byl změněn název kovárny na MBNS Kovárna, s.r.o.

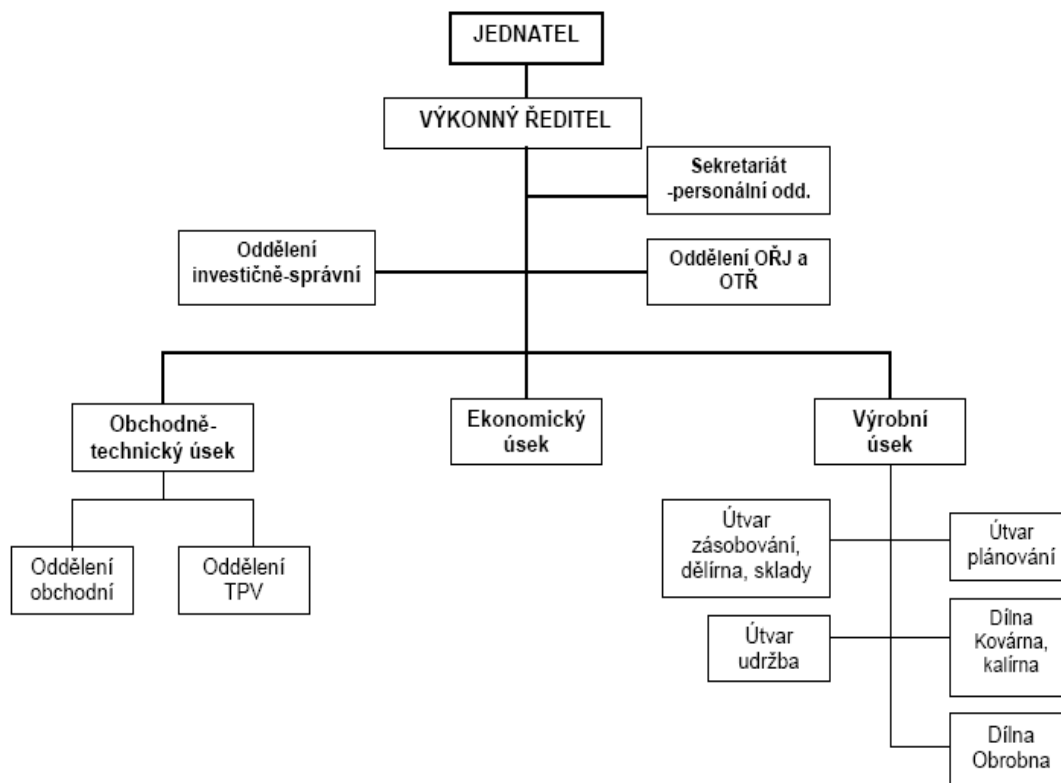

MBNS Kovárna v současnosti zaměstnává cca 95 zaměstnanců a její hlavní zaměření je tuzemský trh, kde je zhruba 60% její produkce. Zbývající 40% exportuje hlavně do Německa, Švýcarska, Rakouska, Holandska a na Slovensko.

Společnost je držitelem systémově certifikace ISO 9001, výrobního certifikátu TÜV, oprávnění pro jadernou energetiku ITI a je schopna vyrábět dle ASME-CODE.

Výrobky společnosti jsou využívány v lehké, střední a těžké chemii, v jaderném průmyslu, v automobilovém průmyslu, v důlních a těžebních zařízeních, v lodním průmyslu a dalších spec. odvětvích.

1.1.3 Organizační uspořádání společnosti

Obr. č. 1: Organizační schéma podniku

Zdroj: Firemní materiály

1.1.4 Výrobní program společnosti

Hlavním podnikatelským zaměřením je výroba zápusťkových a volně kovaných výkovků, včetně tepelného zpracování a povrchových úprav.

Úplný rozsah výrobní činnosti lze shrnout do následujících oblastí:

- zápusťkové výkovky ve váhových kategoriích 1 – 60 kg
- volně kované výkovky do max. hmotnosti 3 000 kg
- výlisky
- tepelné zpracování výkovků a výlisků včetně povrchových úprav

Výrobní a podnikatelské aktivity jsou zaměřeny na dodávky zápustkových a volně kovaných výkovků z materiálů tř. 11 ÷ 19 dle ČSN. Výkovky jsou dodávány včetně tepelného zpracování a povrchové úpravy. Svoji nabídku firma rozšířila i o dodávky výkovků již částečně opracovaných např. vrtané otvory nebo hrubovaná pouzdra. Dodává výkovky ze speciálních materiálů, kde zajišťuje jejich výrobu přímo u hutních prvovýrobců vstupního materiálu, tj. sochorů a bloků. Jedná se již o ověřené odběry v dohodnutých termínech.

Je dodavatelem výkovků zejména pro tyto obory:

- výroba autobusů
 - výroba traktorů
 - výroba těles ventilů a armatur
 - výroba přírub a T kusů pro potrubí dale norem: ČSN, DIN, ANSI, ASME
 - výkovky pro jaderné elektrárny
 - chemický a potravinářský průmysl
- a další spec. obory.

V současné době se zaměřuje nejen na český trh, kde je zhruba 60% naší produkce, ale zbývajících 40% exportuje, a to hlavně do Německa, Nizozemska, Rakouska, Francie a Slovenska.

1.1.5 Zabezpečování jakosti

Po vzniku společnosti byl vytvořen samostatný systém řízení jakosti jako autority nezávislé na výrobě. Společnost nadále zkvalitňuje systém řízení jakosti jako prostředek k udržení a získání vysoké kvality, dobré pověsti a ekonomické prosperity. Nadále spolupracujeme s inspekční organizací TÜV NORD Czech, s.r.o.. V roce 2006 proběhla s úspěchem Výrobní certifikace touto organizací na dodávku výrobků dle podmínek AD 2000 – Merkblatt W0, AD 2000 – Merkblatt W9, AD 2000 – Merkblatt W13, ES 97/23 EG a Vyhlášky č. 309/2005.

V roce 2006 proběhl rovněž Certifikační audit dle normy ČSN EN ISO 9001:2001 certifikační společností ČLPR. Nebylo shledáno závažných nedostatků. Jeho závěry potvrdily vzrůstající trend kvality v systémovém řízení v naší společnosti.

Politika jakosti se odvíjí od přání zákazníka. Naším hlavním cílem nadále zůstává zvyšování kvality výrobků, zabezpečování plnění termínů zákazníka, v neposlední řadě pak zvyšování všech služeb vedoucích směrem k zákazníkovi tak, aby zákazník měl jistotu, že zakázky budou plněny na požadované úrovni ve všech oblastech dodávky.

1.2 Vymezení problému a stanovení cílů diplomové práce

I přesto, že se společnost nechystá k nějakému strategickému kroku jako je akvizice společnosti či vstup dalšího partnera, znalost své finanční situace a celkového postavení by měla být nedílnou součástí veškerého dění ve firmě.

Proto je cílem mé diplomové práce provedení základní strategické analýzy a dále analýzy nákladové a výnosové stránky podnikání společnosti.

Prostředkem bude využití metod základní strategické analýzy společnosti a elementárních metod finanční analýzy účetních výkazů a účetní evidence za období let 2004 až 2006. Na základě komplexně provedené finanční analýzy dospěji k posouzení finančního zdraví společnosti a identifikování případných nedostatků finanční situace. Následně zformuluji případné návrhy a opatření vedoucí ke zlepšení, zkvalitnění a zefektivnění veškerého, zejména finančního dění ve společnosti. Přičemž realizace těchto opatření by vedla k celkovému zlepšení situace společnosti a posílení jejích silných stránek.

2. TEORETICKÁ VÝCHODISKA ŘEŠENÍ

Tato část mé práce je věnovaná teoretickému hledisku finanční analýzy. K získání potřebných pokladů pro vypracování této části jsem využil dostupných informací, které jsou k dispozici v knihovnách a studovnách.

Prostřednictvím finanční analýzy dochází ke komplexnímu zhodnocení úrovně současné finanční situace společnosti a její příčiny. V jejím rámci je také posouzení vyhlídek finanční situace společnosti do budoucnosti, na jejichž základě dochází k přípravě podkladů ke zlepšení ekonomické situace podniku. Finanční analýza je základem celého finančního řízení podniku, měla by zajišťovat zpětnou vazbu mezi předpokládanými efekty řídicích rozhodnutí a skutečným stavem.

Finanční zdraví podniku je možné posuzovat na základě schopnosti podniku udržet vlastní existenci nebo schopnosti produkovat efekty pro vlastníky ve formě co nejlepších výsledků hospodaření.¹

Za finančně zdravý podnik je možné považovat takový podnik, který je v danou chvíli perspektivně schopen naplňovat smysl své existence. V podmínkách tržní ekonomiky to prakticky znamená, že je schopen dosahovat trvale takové míry zhodnocení vloženého kapitálu (míry zisku), která je požadována investory (akcionáři) vzhledem k výši rizika, s jakým je příslušný druh podnikání spojen. A zároveň vykazovat dlouhodobou schopnost dostát svým závazkům²

2.1. Uživatelé finanční analýzy

- ◆ **Podniky** – orientují se na zachování úvěrové způsobilosti, ve svých plánech dodržují takovou úroveň poměrových ukazatelů, aby si zachovaly důvěryhodnost u svých věřitelů.

¹ Zdroj: (6) KONEČNÝ, M. *Finanční analýza a plánování*. 7. vyd. Brno: MSD, spol. s r. o., 2002. 85 s. ISBN 80-86510-30-1

² Zdroj: GRÜNWALD, R. - HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku*. 1. vyd. Praha: VŠE, 1996. 197 s. ISBN 80-7079-257-4.

- ◆ **Akcionáři** – mají zájem na maximalizaci svého majetku, tedy na co největší tržní hodnotě podniku.
- ◆ **Auditoři** – používá analýzu účetních výkazů jako jeden z důležitých nástrojů své práce. Pomocí finanční analýzy se auditor rychle seznámí s ekonomikou daného podniku. Pomáhá mu v rozhodnutí, o kterých skutečnostech se mí obstarat dodatečné informace. Může tak přispívat ke správnému zachycení finančního zdraví svými doporučeními a požadavky.
- ◆ **Peněžní ústavy** – ověření úvěrové způsobilosti dlužníka před poskytnutím úvěru. Ověřují si finanční poměry a jejich vývoj umožňuje usoudit, zda dlužník bude spolehlivě platit splátky a úroky poskytnutého úvěru.³

2.2. Informační zdroje finanční analýzy

Za základní podklady používané při finanční analýze lze označit účetní data získaná z účetních výkazů. Mezi tyto patří

- ◆ Rozvaha – přehled o majetkové a finanční struktuře podniku. Aktivní a pasivní strana rozvahy se dále dělí na jednotlivé složky.
- ◆ Výkaz zisku a ztráty – struktura a objem výnosů a nákladů a z nich vyplývajícího hospodářského výsledku.
- ◆ Výkaz peněžních toků – cash-flow – pohyb peněžních prostředků společnosti za určité období. Cash flow je dělen dle činností na provozní, investiční a finanční.

2.3. Metody finanční analýzy

Finanční analýzu lze dělit dle různých metod.⁴ na dvě skupiny:

³ Zdroj: (6) KONEČNÝ, M. *Finanční analýza a plánování*. 7. vyd. Brno: MSD, spol. s r. o., 2002. 85 s. ISBN 80-86510-30-1

⁴ Dle literatury (14) SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2001. 220 s. ISBN 80-7226-562-8.

1. Metody elementární technické analýzy

Tento typ finanční analýzy je velice rozšířený vzhledem k poměrně snadnému způsobu utvoření obrazu o finanční situaci podniku z dat, na jejichž získání není zapotřebí vynakládat příliš vysoké úsilí (zdrojem jsou především účetní výkazy podniku). Systém či postup tohoto typu analýzy je zpravidla následující:

- ◆ *Analýza absolutních ukazatelů*
 - analýza trendů (horizontální analýza)
 - procentní rozbor (vertikální analýza)

 - ◆ *Analýza rozdílových ukazatelů*

 - ◆ *Analýza cash flow*

 - ◆ *Analýza poměrových ukazatelů*
 - rentabilita
 - aktivita
 - zadluženost a finanční struktura
 - likvidita
 - provozní činnost
 - cash flow

 - *Analýza soustav ukazatelů*
 - pyramidové rozklady
 - predikční modely
-

2. Vyšší metody finanční analýzy⁵

◆ *Matematicko-statistické metody*

- bodové odhady
- statistické testy
- korelační koeficienty
- regresní modelování a další

◆ *Nestatistické metody*

- expertní systémy
- diagnostická teorie neurčitých dat
- matné množiny

Dále se v mé práci budu zabývat a využívat pouze elementární metody finanční analýzy.

2.3.1. Analýza absolutních ukazatelů

Analýzu absolutních ukazatelů využíváme zejména k analýze vývojových trendů a procentnímu rozboru.

Analýza trendů – *horizontální analýza* zkoumá vývoj podniku v čase. Pokud je k dispozici dostatečně dlouhá časová řada lze z těchto údajů detailně zkoumat průběh změn a odhalovat dlouhodobé trendy. Při analýze se bere v úvahu jak změny absolutní hodnoty, tak procentní změny jednotlivých položek výkazů k výchozímu roku.

⁵ Zdroj: (14) SEDLÁČEK, J. Účetní data v rukou manažera. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2001. 220 s. ISBN 80-7226-562-8.

Absolutní změna se vypočítá podle vzorce: $U_{t,t-1} = U_t - U_{t-1}$

$U_{t,t-1}$změna absolutního ukazatele

Procentní změna se vypočítá dle vztahu: $u_{t,t-1} = \frac{(U_t - U_{t-1}) * 100}{U_{t-1}}$ [%]

kde: $u_{t,t-1}$změna položky výchozí položky v čase t oproti t-1

U_tukazatel v čase t

U_{t-1}ukazatel v čase t-1

t.....čas

Při interpretaci se hodnotí po jednotlivých položkách: procentní změna a absolutní změna k výchozímu roku a komplexně vztahy mezi jednotlivými položkami.

Při hodnocení je nutné brát v úvahu: okolní podmínky a záměry firmy do budoucna. U horizontální analýzy je nutné brát v úvahu velikost meziroční inflace, která může výsledky zkreslit. U delších časových řad se analýza trendů vyjadřuje mezi každými dvěma sousedními roky, přičemž předchozí se bere jako výchozí.⁶

Pomocí **vertikální analýzy** dochází k posouzení struktury, komponent majetku a kapitálu, tedy aktiv a pasiv společnosti. Při výpočtu se určí společný jmenovatel k daným položkám. Ve výkazu zisku a ztráty se jako společný jmenovatel pro procentní vyjádření určité položky bere obvykle velikost tržeb (tržby = 100%). Obdobně v rozvaze je základem pro výpočet položka aktiva celkem (celkový kapitál).

Významnou výhodou tohoto druhu analýzy je její nezávislost na meziroční inflace a z toho vyplývající srovnatelnost výsledků analýzy z různých let.

⁶ Zdroj: (15) SÚVOVÁ, H. a kol. *Finanční analýza v řízení podniku, v bance a na počítači*. 1 vyd. Praha: Bankovní institut, 1999. 622 s. ISBN 80-7265-027-0

Procentní podíl se vypočítá následovně: $u_s = \frac{U_t * 100}{S_t}$ [%]

kde: u_s ...je ukazatel struktury

S_t ...je zvolený základ analýzy (obvykle celkové pasiva, nebo celková aktiva) ⁷

2.3.2. Analýza rozdílových ukazatelů

Rozdílové ukazatele slouží k analýze a řízení finanční situace firmy. Ukazatele by měly vypovídat o solventnosti (likviditě) firmy. Označují se též jako fondy, které jsou chápány jako agregace určitých stavových ukazatelů. Literatura uvádí tyto ukazatele: čistý pracovní kapitál, čisté pohotové prostředky a čisté peněžně-pohledávkové fondy. ⁸

2.3.2.1. Čistý pracovní kapitál

Jedná se o nejpoužívanější ukazatel. Čistý pracovní kapitál se chápe jako určitý finanční fond, který vznikne oddělením části oběžných aktiv od krátkodobých dluhů. ČPK lze počítat různými způsoby. ⁸

Čistý pracovní kapitál = oběžná aktiva – celkové krátkodobé závazky

Pro výpočet lze však použít i jiného vzorce:

Čistý pracovní kapitál = dlouhodobá pasiva – stálá aktiva

⁷ Zdroj: (8) KOVANICOVÁ, D. - KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví I. díl Jak porozumět účetním výkazům EU, IAS, US GAAP*, ČR. 6. vyd. Praha: Polygon, 2001. 274 s. ISBN 80-7273-047-

⁸ Literatura (14) SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2001. 220 s. ISBN 80-7226-562-8 se příklání k následujícímu způsobu

ČPK lze totiž chápat ze dvou pohledů. První pohledem je pohled investora, druhým je pohled manažera. Manažer jej chápe jako jako část oběžných aktiv, která je kryta dlouhodobými zdroji, investor jej chápe jako část dlouhodobých zdrojů, která zbývá po pokrytí stálých aktiv.

2.3.2.2. Čisté pohotové prostředky

Čistý pracovní kapitál lze jako míru likvidity užívat pouze velice obezřetně. Oběžná aktiva totiž mohou obsahovat položky málo likvidní nebo nelikvidní. Z tohoto důvodu se k určování okamžité likvidity používá ukazatel čistých pohotových prostředků

Čisté pohotové prostředky = pohotové peněžní prostředky – okamžitě splatné závazky

Výhodou ukazatele tohoto typu je jeho nízká souvislost s podnikovými oceňovacími technikami. Může však být ovlivněn časovým posunem plateb ve vztahu k okamžiku zjišťování likvidity (zadržením nebo naopak dřívějším uskutečněním plateb).⁹

2.3.2.3. Čistý peněžně-pohledávkový fond

Tento ukazatel představuje tzv. střední cestu mezi dvěma již uvedenými rozdílovými ukazateli likvidity. Při výpočtu se z oběžných aktiv vylučují zásoby a nelikvidní pohledávky.¹⁰

*Čistý peněžní majetek = (oběžná aktiva – zásoby) – krátkodobé závazky*¹¹

⁹ Zdroj: (9) KOVANICOVÁ, D. - KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví II. díl Finanční analýza účetních výkazů*. 4. vyd. Praha: Polygon, 1999. 288 s. ISBN 80-85967-88-X.

¹⁰ Zdroj: (14) SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2001. 220 s. ISBN 80-7226-562-8.

¹¹ Dle literatury (6) KONEČNÝ, M. *Finanční analýza a plánování*. 7. vyd. Brno: MSD, spol. s r. o., 2002. 85 s. ISBN 80-86510-30-1, lze tento vztah použít pro výpočet ČPM

Popřípadě dle literatury ¹²

*Čisté peněžně pohledávkové fondy = (pohotovité peněžní prostředky +
+ krátkodobé pohledávky) – okamžitě splatné krátkodobé závazky*

2.3.3. Analýza cash-flow

Cash-flow vyjadřuje peněžní přebytek hospodaření. Lze ho chápat ze dvou hledisek, a to z dynamického hlediska, které představuje příliv a odliv peněz v rámci určitého období (reálné toky) a dále ze statického hlediska, kde cash-flow představuje výsledek přílivu a odlivu peněz, tj. stav reálných peněz ke konci období (k určitému okamžiku). ¹²

Cash flow je tedy určitá dodatečná zásoba peněz, bez které není možné podnikat. Proto je velmi důležité sledovat jeho stav k řízení likvidity, a to především z těchto důvodů:

- Existuje rozdíl mezi pohybem hmotných prostředků a jejich peněžním vyjádřením
- Vzniká časový nesoulad mezi hospodářskými operacemi a jejich finančním zachycením
- Vzniká rozdíl mezi náklady a výnosy a mezi příjmy a výdaji (podvojně účetnictví nerespektuje čas uskutečnění plateb). ¹³

Cash flow zobrazuje přírůstky (příjmy) a úbytky (výdaje) peněžních prostředků a ekvivalentů z provozní, investiční a finanční činnosti. Analýzou CF se zjistí, jaká je

¹² Zdroj: (6) KONEČNÝ, M. *Finanční analýza a plánování*. 7. vyd. Brno: MSD, spol. s r. o., 2002. 85 s. ISBN 80-86510-30-1

¹³ Zdroj: (14) SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2001. 220 s. ISBN 80-7226-562-8.

schopnost podniku vytvářet peněžní prostředky a ekvivalenty a naproti tomu, jaká je jejich skutečná potřeba na provozní, investiční a finanční výdaje.¹⁴

Nejdůležitějším indikátorem finančního zdraví jsou peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti, tj. provozní činnosti, tedy provozní cash flow. Podnik nemůže mít po delší časové období tuto hodnotu zápornou. Výsledkem analýzy cash flow může být předpověď vývoje a užití cash flow v budoucnu. Podle výdajů na investiční činnost je možné odhadovat vývoj budoucích zisků a provozního CF a podle finančních peněžních toků je možné uvážit budoucí zatížení dluhy.¹⁴

Analýza peněžních toků je založena na zpětném pohledu na peněžní toky a posouzení schopnosti podniku řídit tyto toky.¹⁵

2.3.4. Analýza poměrových ukazatelů

Finanční poměrové ukazatele charakterizují vzájemný vztah mezi dvěma nebo více absolutními ukazateli pomocí jejich podílu. Nejčastěji vycházejí z účetních výkazů.

Poměrové ukazatele jsou nejoblíbenější a také nejrozšířenější metodou finanční analýzy, neboť umožňují získat rychlý a nenákladný obraz o základních finančních charakteristikách firmy.¹⁷

2.3.4.1. Ukazatele rentability

Ukazatele této skupiny poměřují zisk s jinými veličinami, aby se zhodnotila úspěšnost při dosahování podnikových cílů. Tyto ukazatele jsou tzv. mezivýkazové

¹⁴ Zdroj: (7) KONEČNÝ, M. - REŽŇÁKOVÁ, M. *Controlling*. 2. vyd. Brno: PC-DIR, 2000. 121 s. ISBN 80-214-1535-5.

¹⁵ Zdroj: (14) SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2001. 220 s. ISBN 80-7226-562-8.

ukazatele, neboť využívají údajů ze dvou účetních výkazů, a to z rozvahy a z výkazu zisku a ztrát.

Rentabilita, resp. výnosnost vloženého kapitálu je měřítkem schopnosti podniku vytvářet nové zdroje, dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. Je formou vyjádření míry zisku, která v tržní ekonomice slouží jako hlavní kritérium pro alokaci kapitálu.¹⁶

Nevýhodou těchto ukazatelů je jejich nízká schopnost vysvětlovat jevy.¹⁷

Rentabilita celkových vložených aktiv (Return on Assets - ROA)

Měří ziskovost celkových aktiv podniku neboli průměrnou čistou výnosnost všech finančních zdrojů. Tímto ukazatelem se vyjadřuje celková efektivnost společnosti.¹⁸

Podle tohoto ukazatele lze posoudit, zda klient efektivně hospodaří nejen s hmotným majetkem a zásobami, nýbrž se všemi používanými prostředky, tj. s investicemi, platebními prostředky, hotovými výrobky atd.

$$ROA = \frac{\text{zisk po zdanění}}{\text{celková aktiva}} \quad 19$$

Rentabilita vloženého kapitálu (Return on Investment - ROI)

Ukazatel vyjadřuje, s jakou účinností působí celkový kapitál, vložený do firmy, nezávisle na zdroji financování.

$$ROI = \frac{\text{zisk před zdaněním} + \text{nákladovými úroky}}{\text{celkový kapitál}}$$

¹⁶ Zdroj: (16) VALACH, J. a kol. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2001. 212 s. ISBN 80-7226-562-8.

¹⁷ Zdroj: (14) SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2001. 220 s. ISBN 80-7226-562-8.

¹⁸ Zdroj: (2) ČERNÁ, A. a kol. *Finanční analýza*. 1. vyd. Praha: Bankovní institut, 1997. 89 s. ISBN 89-8653125-76-8.

Čitatel zlomku není zadán jednoznačně. Některé zdroje uvádějí EBIT, zisk před úhradou dlouhodobých úroků a daně z příjmu, ziskem před zdaněním (EBT), ziskem po zdanění či ziskem po zdanění zvýšeném o nákladové úroky. Volba závisí na účelu, jemuž má analýza sloužit.¹⁹

Rentabilita vlastního kapitálu (Return on common equity - ROE)

Tento ukazatel je významný pro akcionáře, protože porovnává to, co se vydělalo z prostředků vložených akcionáře. Vyjadřuje tedy výnosnost kapitálu vloženého akcionáři. Hodnota by měla být vyšší než výnosnost jiných investorských příležitostí, jinak by totiž bylo pro akcionáře nevýhodné mít ve společnosti podíl.²⁰

$$ROE = \frac{\text{zisk po zdanění}}{\text{vlastní kapitál}} \quad 21$$

Míra zisku vypočtená z vlastního kapitálu je ukazatelem, jímž majitelé, akcionáři a další investoři zjišťují, zda jejich kapitál přináší dostatečný výnos, tj. zda se využívá s intenzitou odpovídající velikosti jejich investičního rizika.²²

Rentabilita tržeb (Return on sales - ROS)

Charakterizuje zisk vztahený k tržbám. Tržby ve jmenovateli představují tržní ohodnocení výkonů za určité časové období (rok, měsíc, týden, den).²³

Vztah lze znázornit následovně:

¹⁹ Zdroj: (12) MAŘÍKOVÁ, P. - MAŘÍK, M. *Moderní metody hodnocení výkonnosti a oceňování podniku*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2001. 70 s. ISBN 80-86119-36-X

²⁰ Zdroj: (17) VALACH J. a kol. *Finanční řízení podniku*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 1999, 202 s. ISBN 80-86119-21-1

²¹ Vztah pro rentabilitu vlastního kapitálu lze dle literatury (14) SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2001. 220 s. ISBN 80-7226-562-8 vyjádřit takto

²² Zdroj: (10) KOVANICOVÁ, D. - KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví III. díl Finanční řízení rozvoje podniku*. 2. vyd. Praha: Polygon, 1997. 299 s. ISBN 80-85967-58-8.

²³ Zdroj: (2) ČERNÁ, A. a kol. *Finanční analýza*. 1. vyd. Praha: Bankovní institut, 1997. 89 s. ISBN 89-8653125-76-8.

$$ROS = \frac{\text{zisk po zdanění}}{\text{celkové tržby}}$$

Vypočtená hodnota by měla být co nejvyšší. Jestliže je hodnota ukazatele příliš nízká, existuje předpoklad, že ceny produkce jsou příliš nízké. Pro srovnání různých firem se dává přednost provoznímu zisku (EBITu) před čistým ziskem.²⁴

Rentabilita dlouhodobých zdrojů (Return on capital employed - ROCE)

Tento ukazatel poskytuje informaci o výnosnosti dlouhodobého kapitálu. Může ukazatel může sloužit při posuzování překapitalizace a podkapitalizace. Lze si spočítat, jestli je neefektivní financovat dlouhodobými zdroji oběžná aktiva.²⁵

Slouží k prostorovému srovnání firem, zejména k hodnocení monopolních veřejně prospěšných společností (např. vodárny, telekomunikace, aj.).

$$ROCE = \frac{\text{zisk před zdaněním} + \text{nákladové úroky}}{\text{dlouhodobé závazky} + \text{vlastní kapitál}} \quad 26$$

2.3.4.2. Ukazatele aktivity

Tento druh ukazatelů slouží k měření efektivnosti podnikatelské činnosti a využití zdrojů podle rychlosti obratu vybraných položek rozvahy. Měří, jak efektivně firma hospodaří se svými aktivy: měří celkovou rychlost jejich obratu nebo rychlost obratu jejich jednotlivých složek a hodnotí tak vázanost kapitálu v určitých formách aktiv.

Ukazatele řízení aktiv jsou vyjadřovány ve vzájemně se doplňujících formách – buď jako rychlost nebo jako doba obratu.²⁷

²⁴ Zdroj: (1) BLAHA, Z. - JINDŘICHOVSKÁ, I. *Jak posoudit finanční zdraví firmy*. 2. vyd. Praha: Management Press, 1996. 159 s. ISBN 80-85603-80-2.

²⁵ Zdroj: (8) KOVANICOVÁ, D. - KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví I. díl Jak porozumět účetním výkazům EU, IAS, US GAAP, ČR*. 6. vyd. Praha: Polygon, 2001. 274 s. ISBN 80-7273-047-9.

²⁶ Vztah vyjádřený dle (10) KOVANICOVÁ, D. - KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví III. díl Finanční řízení rozvoje podniku*. 2. vyd. Praha: Polygon, 1997. 299 s. ISBN 80-85967-58-8.

Vázanost celkových aktiv

Podává informaci o intenzitě, s níž firma využívá aktiv s cílem dosáhnout tržeb. Měří celkovou produkční efektivnost firmy. Čím je ukazatel nižší, tím lépe.²⁸

$$\text{Vázanost celkových aktiv} = \frac{\text{aktiva}}{\text{roční tržby}}$$

Obrat celkových aktiv

Udává počet obrátek aktiv za daný časový interval.³⁰

$$\text{Obrat aktiv} = \frac{\text{celkové tržby}}{\text{aktiva celkem}}$$

Obrat zásob

Udává, kolikrát v průběhu roku je každá položka zásob firmy prodána a znovu uskladněna. Slabina: tržby v tržních cenách, zásoby v nákladových cenách.³⁰

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{celkové tržby}}{\text{zásoby}}$$

Doba obratu zásob

Udává počet dnů, po něž jsou zásoby vázány v podnikání do doby jejich spotřeby nebo prodeje.³⁰

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby}}{\text{tržby} / 360}$$

Doba obratu pohledávek

Výsledkem tohoto ukazatele je počet dnů, během nichž je inkaso peněz za

²⁷ Zdroj: (11) KRÁLICEK, P. *Základy finančního hospodaření*. 1 vyd. Praha: Linde 1993. 110 s. ISBN 80-856-47-11-7

²⁸ Zdroj: (14) SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2001. 220 s. ISBN 80-7226-562-8.

každodenní tržby zadrženo v pohledávkách. Doba obratu pohledávek je užitečné srovnat s běžnou platební podmínkou, za které firma fakturuje své zboží.³⁰

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{obchodní pohledávky}}{\text{tržby} / 360}$$

Doba obratu závazků

Výsledkem je doba, jak dlouho firma odkládá platbu faktur svým dodavatelům. Lze tím zjistit, jaká je platební morálka firmy vůči jejím dodavatelům.²⁹

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{\text{obchodní závazky}}{\text{tržby} / 360}$$

2.3.4.3. Ukazatele zadluženosti

Tyto ukazatele udávají vztah mezi cizími a vlastními zdroji financování firmy, měří rozsah, v jakém firma používá k financování dluhy (zadluženost). Zadluženost podniku není možné hodnotit vždy jako nepříznivý jev. U finančně stabilních podniků může dočasný růst zadluženosti vést ke zvýšení ziskovosti vložených prostředků.

Vzájemný poměr cizího kapitálu závisí na nákladech, které s pořízením zdrojů souvisejí a také na oboru podnikání. Za cizí zdroje se platí úroky, což je cena za jeho poskytnutí, naopak za vlastní zdroje podnik dle právní formy podnikání platí podílem na hospodářském výsledku.^{30, 31}

Celková zadluženost

Udává, jak dobře jsou věřitelé společnosti chráněni pro případ platební neschopnosti podniku. Od určité hodnoty zadluženosti firma pocítuje problémy se získáváním dalšího kapitálu.³¹

$$\text{celková zadluženost} = \frac{\text{celkové dluhy}}{\text{aktiva celkem}}$$

²⁹ Zdroj: (14) SEDLÁČEK, J. Účetní data v rukou manažera. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2001. 220 s. ISBN 80-7226-562-8.

³⁰ Zdroj: (6) KONEČNÝ, M. Finanční analýza a plánování. 7. vyd. Brno: MSD, spol. s r. o., 2002. 85 s. ISBN 80-86510-30-1

Kvóta vlastního kapitálu

Vyjadřuje finanční nezávislost firmy. Hodnota tohoto ukazatele spolu s hodnotou celkové zadluženosti musí dávat hodnotu 1. ³¹

$$\text{Kvóta vlastního kapitálu} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{aktiva celkem}}$$

Úrokové krytí

Ukazatel informuje o tom, kolikrát převyšuje zisk placené úroky. ³¹

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{zisk před zdanením} + \text{nakladové úroky}}{\text{nákladové úroky}}$$

Dlouhodobá zadluženost

Vyjadřuje, jaká část aktiv firmy je financována dlouhodobými dluhy. Napomáhá nalézt optimální poměr dlouhodobých a krátkodobých cizích zdrojů. ³¹

$$\text{Dlouhodobá zadluženost} = \frac{\text{dlouhodobý cizí kapitál}}{\text{aktiva celkem}}$$

Doba splácení dluhu

Určuje, po kolika letech by byl podnik schopen vlastními silami splatit své dluhy. ³¹

$$\text{Doba splácení dluhu} = \frac{\text{Celkové dluhy} - \text{finanční majetek}}{\text{Provozní Cash Flow}}$$

2.3.4.4. Ukazatele likvidity

Tato skupina ukazatelů charakterizuje schopnost podniku dostát svým závazkům. Likvidita je základem nebo také podmínkou solventnosti firmy. Solventnost znamená připravenost firmy uhradit své dluhy, když nastala jejich splatnost. Jinými slovy solventnost je jednou z podmínek existence firmy. Likvidita je souhrn prostředků,

keré má firma k dispozici na úhradu svých dluhů. Ukazatele likvidity poměřují to, čím je možno platit s tím, co je nutno zaplatit.³¹

Běžná likvidita

Ukazuje, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky. Je citlivá na strukturu zásob vzhledem k jejich prodejnosti a na strukturu pohledávek vzhledem k jejich nedobytnosti.³¹

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Pohotová likvidita

Poměřuje to, co je nutné do jednoho roku získat (krátkodobé pohledávky), s tím, co bude nezbytné během jednoho roku zaplatit (krátkodobé závazky).³¹

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Okamžitá likvidita

Měří možnost firmy hradit splatné dluhy.³¹

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{pohotové finanční prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

2.3.4.5. Provozní (výrobní) ukazatele

Tato skupina ukazatelů slouží především vlastníkům společnosti. Ukazatele jsou zaměřeny dovnitř firmy a sledují a analyzují základní aktivity firmy. Ukazatele se ve většině případů opírají o náklady, jejichž efektivní řízení má za následek dosažení vyššího konečného efektu.³¹

Mzdová produktivita

Udává, kolik přidané hodnoty připadá na 1,-Kč vyplacených mezd.³¹

$$\text{Mzdová produktivita} = \frac{\text{přidaná hodnota}}{\text{mzdové náklady}}$$

Produktivita práce z přidané hodnoty

Udává, kolik přidané hodnoty připadá ročně na jednoho zaměstnance. Tempo růstu produktivity práce by mělo být vyšší než tempo růst mezd.³¹

$$\text{Produktivita práce} = \frac{\text{přidaná hodnota}}{\text{počet zaměstnanců}}$$

Produktivita práce z výkonů

Udává, kolik výkonů připadá ročně na jednoho zaměstnance.³¹

$$\text{Produktivita práce z výkonů} = \frac{\text{výkony}}{\text{počet zaměstnanců}}$$

Mezi další ukazatele této skupiny patří například nákladovost výnosů, rentabilita nákladů, materiálová náročnost výnosů.

2.3.4.6. Ukazatele na bázi finančních fondů a cash flow

Tyto ukazatele se užívají k hlubší analýze finanční situace firem. Úkolem je vyjádřit vnitřní finanční potenciál firmy, to znamená schopnost vytvořit z vlastní hospodářské činnosti finanční přebytky, které je možné užít k financování potřeb.^{31, 32}

$$\text{Rentabilita} = \frac{\text{zisk}}{\text{ČPK}} \quad (\%)$$

$$\text{Doba obratu ČPK} = \frac{\text{ČPK}}{\text{denní tržby}} \quad (\text{ve dnech})$$

2.3.5. Analýza soustav ukazatelů

Rozdílové a poměrové ukazatele mají omezenou vypovídací schopnost, jelikož charakterizují pouze určitý úsek činnosti firmy. K posouzení celkové finanční situace firmy se proto využívají soustavy ukazatelů (výběrové soubory). Rostoucí počet ukazatelů v soustavě zpřesňuje zobrazení finančně-ekonomické situace firmy, ale na druhou stranu ztěžuje orientaci zejména ve výsledném hodnocení firmy.^{31, 32}

2.3.5.1. Pyramidové soustavy ukazatelů

Každý z ukazatelů hodnotí stav podniku jediným číslem, měří pouze jediný rys velmi složitého procesu. Ekonomický proces má ovšem mnoho vlastností a tudíž i ukazatelů musí být použito velké množství. Pro usnadnění komplexní analýzy se vytvářejí soustavy ukazatelů.³¹ Logiku pyramidového rozkladu ukazuje Obr. 2, který zobrazuje Du Pontův rozklad.

2.3.5.2. Bonitní a bankrotní modely

Mezi bonitními a bankrotními modely neexistuje jednoznačně vymezená hranice. Oba typy mají mnoho společného, zejména schopnost přiřadit firmě jeden výsledný hodnotící koeficient. Rozdíly jsou v datech, z nichž vychází.³²

Index bonity

Indikátor bonity založen na multivariační diskriminační analýze. Čím větší hodnotu index má, tím je finančně ekonomická situace hodnocené firmy lepší.³⁴

Pracuje s šesti ukazateli:

x_1 cash flow / cizí zdroje

x_2 celková aktiva / cizí zdroje

³¹ Zdroj: (7) KONEČNÝ, M. - REŽŇÁKOVÁ, M. *Controlling*. 2 vyd. Brno: PC-DIR, 2000. 121 s. ISBN 80-214-1535-5

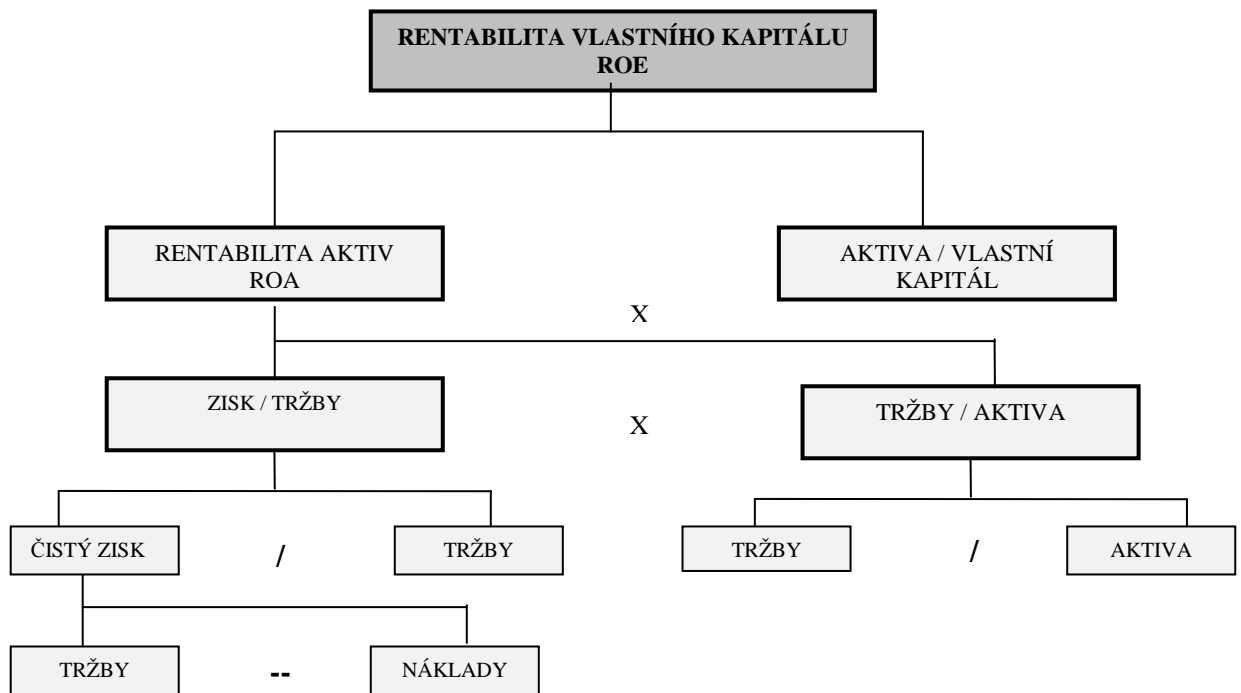
³² Zdroj: (14) SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2001. 220 s. ISBN 80-7226-562-8

x_3 zisk před zdaněním / celková aktiva

x_4 zisk před zdaněním / celkové výkony

x_5 zásoby / celkové výkony

x_6 celkové výkony / celková aktiva

Obr. č 2: DuPontův diagram

Zdroj: literatura č. 6

Následně rovnice indexu bonity je:

$$B_i = 1,5x_{i1} + 0,08x_{i2} + 10x_{i3} + 5x_{i4} + 0,3x_{i5} + 0,1x_{i6}$$

Altmanův index finančního zdraví (Z-skóre)

Tvůrcem indexu je profesor Altman, který zkoumal několik desítek zbankrotovaných a nebankrotovaných firem v 60. a 80. letech. Index byl stanoven ve

dvojím provedení, a to pro podniky, které mají obchodovatelné akcie na burze a pro ostatní podniky. V obou případech se vyhází z 5 ukazatelů, kterým jsou přiřazeny jednotlivé váhy.³⁴

Altmanova formule bankrotu pro podniky s veřejně obchodovatelnými akciemi zní:

$$Z_i = 1,2x_{1,i} + 1,4x_{2,i} + 3,3x_{3,i} + 0,6x_{4,i} + 1x_{5,i}$$

kde:

x_1 čistý pracovní kapitál / celková aktiva

x_2 kumulovaný nerozdělený zisk minulých let / celková aktiva

x_3 zisk před zdaněním + nákladové úroky / celková aktiva

x_4 tržní hodnota vlastního kapitálu / celkové dluhy

x_5 celkové tržby / celková aktiva

Pokud je hodnota Z-skóre vyšší jak 2,99, jde o uspokojivou finanční situaci, při hodnotě pohybující se v intervalu od 1,81 do 2,99 hovoříme o nevyhraněné finanční situaci, je-li hodnota nižší než 1,81 signalizuje to vážné finanční problémy podniku.

Altmanova formule bankrotu pro ostatní podniky se počítá dle vztahu:

$$Z_i = 0,717 x_{1,i} + 0,847 x_{2,i} + 3,107 x_{3,i} + 0,42 x_{4,i} + 0,998 x_{5,i}$$

kde:

x_1 čistý pracovní kapitál / celková aktiva

x_2 kumulovaný nerozdělený zisk minulých let / celková aktiva

x_3 Zisk před zdaněním + nákladové úroky / celková aktiva

x_4 účetní hodnota vlastního kapitálu / celkové dluhy

$x_5 \dots \dots \dots$ celkové tržby / celková aktiva

Pokud je hodnota Z-skóre vyšší jak 2,9, jde o uspokojivou finanční situaci, při hodnotě pohybující se v intervalu od 1,2 do 2,9 hovoříme o nevyhraněné finanční situaci, je-li hodnota nižší než 1,2 signalizuje to vážné finanční problémy podniku.³⁴

Quick test (rychlý test)

Byl navržen v roce 1990 P. Kralicek. Poskytuje rychlou možnost s poměrně dobrou vypovídací schopností „oklasifikovat“ analyzovanou firmu. Využity byly ukazatele, které nepodléhají rušivým vlivům a navíc reprezentují celý informační potenciál výkazů.³³

Rychlý test pracuje s následujícími ukazateli:

$$\text{Kvóta vlastního kapitálu} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{aktiva celkem}}$$

$$\text{Cash flow v \% tržeb} = \frac{\text{cash flow}}{\text{tržby}}$$

$$\text{Doba splácení dluhu z CF} = \frac{\text{Krátkodobé} + \text{dlouhodobé závazky} + \text{finanční majetek}}{\text{bilanční cash flow}}$$

$$\text{Rentabilita celkového kapitálu (ROA)} = \frac{\text{HV po zdanění} + \text{úroky} * (1 - \text{daňová sazba})}{\text{celková aktiva}}$$

Bonita se stanoví tak, že každý ukazatel se podle dosaženého výsledku oklasifikuje dle stupnice hodnocení a výsledná známka se pak určí jako jednoduchý aritmetický průměr známek získaných za jednotlivé ukazatele.

Index IN 01

Tento index je novou verzí indexu IN 95 a 99. Je vytvořen pro české podniky,

³³ Zdroj: (6) KONEČNÝ, M. *Finanční analýza a plánování*. 7. vyd. Brno: MSD, spol. s r. o., 2002. 85 s. ISBN 80-86510-30-1

kdy základem pro IN 95 byly statisticky zpracované účetní výkazy cca 1900 českých podniků.

Index IN 01 zahrnuje, podobně jako Altman, ukazatele a přiřazuje jim váhy (v případě indexu IN 95 byly pro každé odvětví, ve kterém se podnik pohyboval přiřazeny rozdílné váhy, to však naplatí pro index IN 99 a IN 01). V tomto případě je schéma indexu následující:

$$\text{IN } 01 = 0,13 \frac{\text{aktiva}}{\text{cizí zdroje}} + 0,04 \frac{\text{EBIT}}{\text{nákladové úroky}} + 3,92 \frac{\text{EBIT}}{\text{aktiva}} + 0,21 \frac{\text{výnosy}}{\text{aktiva}} + \\ 0,09 \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{kr. závazky} + \text{kr. bank úvěry}}$$

Hodnota indexu IN_{01} větší než 1,77 znamená, že podnik tvoří hodnotu a hodnoty indexu IN_{01} menší než 0,75 znamená, že podnik spěje k bankrotu. Mezi hodnotami 0,75 a 1,77 je šedá zóna, tj. podniky netvořící hodnotu, ale také nebankrotující. Jinak řečeno bonitní podniky netvořící hodnotu.

3. ANALÝZA PROBLÉMU A NÁVRH PŘÍSTUPU K ŘEŠENÍ

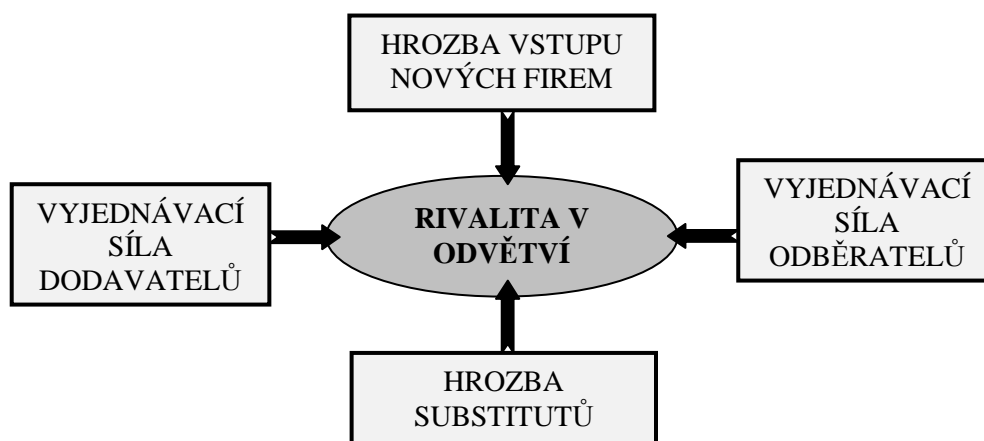
Tato kapitola diplomové práce je věnována základní strategické analýze společnosti, ve které je společnost ohodnocena z pohledu Porterova modelu pěti sil a analýzy SWOT. Nejdůležitější a také nejrozsáhlejší součástí je finanční analýza společnosti, vypracovaná pomocí metod finanční analýzy, a následné zhodnocení výsledků popisující finanční situaci společnosti.

3.1 Základní strategická analýza firmy

Společnost, jako ekonomický subjekt, existuje a funguje vně určitého prostředí – tržní prostředí. Zde na ni působí celá řada faktorů které více či méně ovlivňují její činnost, reakce. Působení těchto vlivů s sebou přináší určité přínosy ale i výstrahy. Společnost, podnik, firma je tímto prostředím ovlivňována každodenně jak při obchodní komunikaci, volbě nabídky výrobků, stanovování cen produktů tak i při určování a zajišťování distribučních cest.

3.1.1 Analýza oborového okolí

V rámci oborového okolí působí zejména konkurence, dodavatelé a zákazníci. Nejčastěji se k vyjádření těchto vztahů, a tedy i k analýze oborového okolí používá Porterův model pěti sil. Tento model vychází z předpokladu, že strategická pozice firmy působí v určitém odvětví je především určována působením pěti základních faktorů.

Obr.č. 3: Porterův model pěti sil

Zdroj: literatura č. 5

Rivalita v odvětví

Globálně lze říci, že čím více firem působí v daném odvětví na konkrétním trhu, tím větší je rivalita. Konkurenční prostřední firmy MBNS KOVÁRNA,s.r.o. je jak se dá předpokládat neustále se měnící a silné. Mezi konkurenty patří jak tuzemské, tak i zahraniční kovárny. Firma má jistou konkurenční výhodu, protože je zaměřena zejména na kusovou a malosériovou výrobu speciálních výkovků. Společnost je držitelem systémové certifikace ISO 9001, výrobního certifikátu TÜV, oprávnění pro jadernou energetiku ITI a je schopna vyrábět dle ASME-CODE. Nezanedbatelným faktorem je současná, silná konjunktura strojírenských oborů a kováren zejména.

Hrozba vstupu nových firem

Čím větší jsou bariéry vstupu, tedy omezení, tím menší je hrozba vstupu nových firem do odvětví. Společnost MBNS KOVÁRNA,s.r.o se pohybuje v odvětví, kde jsou bariéry vstupu tvořeny vysokými počátečními náklady na zahájení provozu, tzn. potřebné stroje, haly a jiné potřebné zajištění, dále zákazníci a to nejen proto, že společnost vyrábí zařízení dle individuálních požadavků a tak další případné žádané rozšíření závisí na původním systému. V tomto směru má společnost velmi velkou konkurenční výhodu. Svou výrobní a technickou základnou si vybudovala výrobní program, který vyžaduje certifikovaný systém jakosti. Společnost je držitelem systémově certifikace ISO 9001, výrobního certifikátu TÜV, oprávnění pro jadernou energetiku ITI a je schopna vyrábět dle ASME-CODE, což představuje významnou konkurenční výhodu.

Také zaměstnanci společnosti tvoří jednu z bariér prostřednictvím níž si lze chránit své postavení. Vysoce kvalifikovaní, tvůrčí, zkušení a loajální pracovníci jsou nepostradatelnou součástí obrany proti novým firmám v odvětví.

Vyjednávací síla odběratelů

Vyjednávací síla odběratele roste tím, čím více je výrobce na odběrateli závislý. Pokud je zákazník – odběratel velký z hlediska poptávky, představuje pro firmu odběratele významného.

Mezi zákazníky společnosti patří jak velké strojírenské firmy, tak i fyzické osoby, které potřebují ke své podnikatelské činnosti výkovky. Jedná se jak o tuzemské tak i zahraniční odběratele.

Společnost MBNS KOVÁRNA,s.r.o má jak své stálé zákazníky, u kterých dochází k rozšiřování jejich výrobních celků či zařízení, tak i nové zákazníky, nebo ty se kterými nedochází k dlouhodobějším obchodním stykům.

Lze říci, že ani jednoho z odběratelů společnosti nelze označit za rozhodujícího, což je významné z hlediska pozice firmy při vzájemných vztazích.

Cílem firmy MBNS KOVÁRNA,s.r.o je nejen udržet si stávající zákazníky, ale také získávat nové zákazníky. Firma se snaží se svými zákazníky vytvořit oboustranný informační kanál, který by přispěl k případnému zlepšení poskytovaných služeb a výrobků.

Hrozba substitutů

Substitut lze popsat jako výrobek, která má jiný charakter, ale stejné užité vlastnosti jako produkt dané firmy.

Úplný rozsah výrobní činnosti firmy MBNS KOVÁRNA,s.r.o lze shrnout do následujících oblastí:

- a) zápuskové výkovky ve váhových kategoriích 1 – 60 kg
- b) volně kované výkovky do max. hmotnosti 3 000 kg
- c) výlisky
- d) tepelné zpracování výkovků a výlisků včetně povrchových úprav

Tyto výrobky jsou vyráběny v sériovém provedení, nebo zejména jako speciální, dle přání zákazníka. A právě fakt, že dochází k výrobě dle konkrétních přání zákazníků téměř anuluje hrozbu substitutů. Produkty společnosti jsou náročné na technickou přípravu výroby a zkušenosti pracovníků výroby.

Vyjednávací síla dodavatelů

Čím více je odběratel na konkrétním dodavateli závislý, tím více roste vyjednávací síla tohoto dodavatele. Pro každou výrobní společnost je včasné a kompletní dodání materiálu pro výrobu velmi důležitá podmínka. Jedná-li se o dodavatele který nabízí vysoce diferencované produkty, lze jej označit za dodavatele významného.

Mezi dodavatele firmy MBNS KOVÁRNA,s.r.o jsou zejména společnosti dodávající hutní a formovací materiály.Jedná se o dodavatele jak tuzemské tak zahraniční. Což vychází nejen z polohy současného podnikání, ale také z partnerských vztahů které vznikly ještě za existence bývalé mateřské společnosti KPS Brno,a.s.. Veškeré obchodní vztahy společnosti jsou upraveny smlouvami, v nichž jsou stanoveny všechny podstatné a důležité náležitosti upravující dodavatelsko-odběratelské vztahy. Lze konstatovat, že ani jeden z dodavatelů společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o nemá nějak rozhodující vyjednávací sílu.

3.1.2 SWOT analýza

SWOT analýza popisuje silné stránky a příležitosti společnosti, **S** - Strengths **O** - Opportunities, které může využít v boji o pozici na trhu. V analýze jsou však také promítnuty slabé stránky a případné hrozby, **W** – Weaknesses **T** – Threats, spojené s účastí na trzích.

SWOT analýzu firmy MBNS KOVÁRNA,s.r.o. jsem zpracoval na základě konzultací s vedením firmy její výsledky jsou shrnuty v Tab. 1.

Podle mého názoru firma vzhledem k nevyjasněným vlastnickým poměrům k pozemkům není motivována k formulaci svého strategického rozvoje a zaměřuje se na maximální využití stávajících aktiv.

	Příznivé faktory	Nepříznivé faktory
Vnitřní faktory	S Silné stránky	W Slabé stránky
	■ dobré jméno – povědomí o firmě v ČR i zahraničí	■ nutnost zásadní modernizace – investiční náklady
	■ sortimentní zaměření	■ výroba zaměřená poměrně jednostranně
	■ individuální přístup	■ možnost kurzových ztrát a rostoucí ceny vstupů
	■ kvalifikovaní pracovníci	■ nízká úroveň propagace
	■ certifikované systémy řízení jakosti	■ financování z cizích zdrojů
	■ dobrá úroveň technické přípravy výroby	■ dlouhodobá ztrátovost společnosti
	■ zkušenosti se zahraničními trhy	
Vnější faktory	O Příležitosti	T Hrozby
	■ členský stát EU – lukrativnější Podmínky	■ vývoj makroprostředí – ukončení konjunktury
	■ expanze na další trhy	■ ukončení pronájmu pozemků
	■ případné těžkosti konkurentů	■ nárůst azijské konkurence
	■ výhodná geografická poloha	■ lobování pro získání peněz EU
■ vývoj nových technologických postupů	■ neexistence výhodných fin. zdrojů na investice	

Tabulka č. 1: SWOT analýza společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o

Zdroj: vlastní zpracování

Z uvedených silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb může společnost vygenerovat nejvhodnější postoj k budoucímu vývoji firmy.

3.2 Finanční analýza podniku

V této části mé diplomové práce je věnována pozornost provedení komplexní finanční analýze společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.. Zaměřím se na rozbor jednotlivých analytických ukazatelů a také celkové zhodnocení situace společnosti. Při analýze budu vycházet z pokladů, které mi byli společností poskytnuty - účetní výkazy, tj. rozvaha, výkaz zisku a ztráty a výkaz cash-flow, a to za pětileté období let 2004 až 2006.

3.2.1 Analýza absolutních ukazatelů

V rámci této části finanční analýzy dochází k posouzení stavu, struktury a vývoje jednotlivých položek účetních výkazů. Jedná se tedy o zhodnocení aktiv, pasiv a položek výkazu zisku a ztráty společnosti. Tyto data budou posuzovány dle časového vývoje během pěti sledovaných let 2004 až 2006, ale také ve vzájemné souvislosti.

Pro tyto účely této analýzy uvádím, dle mého názoru, nejdůležitějších položky jednotlivých výkazů. Plný obsah účetních výkazů společnosti jednotlivých let je uveden v přílohách č. 1, 2, 3, až 9.

3.2.1.1 Horizontální analýza

Horizontální analýza společnosti, je část finanční analýzy během které dochází k posuzování změn jednotlivých položek aktiv, pasiv a výkazu zisku a ztráty analyzované společnosti v čase. Pro společnost MBNS KOVÁRNA,s.r.o je analyzované období tříleté, konkrétně se jedná o roky 2004 až 2006. Při analýze jsou uváděny nejen meziroční změny jednotlivých absolutních hodnot položek, které jsou vyjádřeny v tis. Kč, ale také relativní změny vyjádřené v %

Horizontální analýza aktiv

AKTIVA	2003	2004	změna 2004/2003		2005	změna 2005/2004		2006	změna 2006/2005	
			abs _i	rel _i		abs _i	rel _i		abs _i	rel _i
			[tis.Kč]	[%]		[tis.Kč]	[%]		[tis.Kč]	[%]
AKTIVA CELKEM	51230	64270	13040	25,45	59774	-4496	-6,99	69157	9383	15,69
Dlouhodobý majetek	32772	33439	667	2,03	33850	411	1,22	30897	-2953	-8,72
Dlouhodobý hmotný majetek	30826	30309	517	-1,67	31253	944	3,11	29256	-1997	-6,38
Pozemky	1085	1085	0	0	1085	0	0	1085	0	0
Stavby	12316	13451	1135	9,21	12967	-484	-3,59	12483	-484	-3,73
Samostatné movité věci a soubory věcí	16812	15773	-1039	-6,18	16607	834	5,28	15326	-1281	-7,71
Oběžná aktiva	18236	30714	12478	68,42	25877	-4837	-15,74	38125	12248	47,33
Zásoby	9021	19010	9989	110,7	15885	-3125	-16,43	19472	3587	22,58
Materiál	7882	13802	5920	75,10	11530	-2272	-16,46	13109	1579	13,69
Nedokončená výroba a polotovary	1139	4591	3452	303,07	3250	-1341	-29,20	5066	1816	55,87
Zboží	0	180	180	0	0	-180	-100	0	0	0
Dlouhodobé pohledávky	0	0	0		0	0	0	3549	3549	0
Pohledávky z obchodních vztahů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	6031	10495	4464	74,01	8333	-2162	-20,60	13341	5008	60,09
Pohledávky z obchodních vztahů	5203	9954	4751	91,31	8246	-1708	-17,15	12999	4753	57,64
Krátkodobý finanční majetek	3184	1209	-1975	-62,02	1659	450	37,22	1763	104	6,26
Peníze	25	8	-17	-68	18	10	125,0	132	114	633,3
Účty v bankách	3159	1201	-1958	-61,98	1641	440	36,63	1631	-10	-0,60
Ostatní aktiva – přechodné účty aktiv	222	117	-105	-47,29	47	-70	-59,82	135	88	187,2

Tabulka č. 2: Horizontální analýza aktiv společnosti

Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

Na základě analýzy v Tab. č. 2 je možno charakterizovat časový vývoj aktiv následovně.

Dlouhodobý majetek

Struktura dlouhodobého hmotného majetku vypovídá o tom, že společnost je vlastníkem pozemků, staveb, samostatných movitých věcí a souborů movitých věcí. Celková aktiva sice rostou, ale položka dlouhodobého hmotného majetku, která je nositelem rozvoje technologie stagnuje a mezi roka 2006 a 2005 došlo k jeho snížení o 8,72%, což vedlo k jeho poklesu za sledované období. Situace v oblasti nehmotného majetku je obdobná. Společnost za sledované období nevloučila významnější investice do obnovy svých stálých aktiv.

Oběžná aktiva

Tato část aktiv společnosti je tvořena zásobami, dlouhodobými pohledávkami, krátkodobými pohledávkami a krátkodobým finančním majetkem. Oběžná aktiva společnosti tvoří přibližně polovinu celkových celkových aktiv.

V sledovaných letech došlo k výrazným změnám v položkách zásoby, materiál a nedokončená výroba v návaznosti na růst výroby a tržeb. V roce 2006 došlo ke vzniku dlouhodobé pohledávky zřejmě vůči vlastníků.

U krátkodobých pohledávek z obchodního styku je varující značný růst v posledním sledovaném roce 2006, který však odpovídá růstu tržeb.

Krátkodobý finanční majetek, je tvořen převážně účty v bankách. Hotové peníze jsou společnosti udržovány neustále na nízké hodnotě. Položka účty v bankách je v podstatě stabilní. Společnost nemá žádné bankovní úvěry.

Ostatní aktiva – přechodné účty aktiv

Ostatní aktiva společnosti jsou tvořena časovým rozlišením. Vývoj této části aktiv je značně ovlivněn vývojem položky příjmy příštích období. Její výše se v průběhu prvních dvou let stagnovala a jejich podíl na celkových aktivech je zanedbatelný.

Horizontální analýza pasiv

Na straně pasiv rozvahy společnosti můžeme ve sledovaném období na základě údajů z Tab. č. 3 vysledovat tyto meziroční změny.

Vlastní kapitál

Úroveň vlastního kapitálu má ve sledovaných pěti letech klesající trend. Meziročně docházelo k neustálému poklesu této položky, z částky 33218tis.Kč v roce 2003 na hodnotu 23262tis.Kč v roce 2006, což bylo při zachování výše základního kapitálu a rezervního fondu způsobeno ztrátovým výsledkem hospodaření za všechna léta sledovaného období.

Cizí zdroje

Cizí zdroje společnosti vykazují v důsledku ztrátového hospodaření meziroční nárůst v letech 2004/2003 o 110%, následuje poměrně stálé udržení této hodnoty.

Rezervy byly společnosti v prvních dvou letech nebyly tvořeny, v roce 2005 byla vytvořena reserva 89tis.Kč, která však byla v následujícím roce vyčerpána.

K výrazné změně došlo u dlouhodobých závazků z obchodního styku, zatím co byl v letech 2003-2004 byly na hodnotě 4 a 3,6mil.Kč, v dalších dvou letech je vykazován nulový zůstatek.

U položky krátkodobé závazky, konkrétně závazky z obchodních vztahů, které jsou pro společnost hlavním cizím zdrojem dochází k plynulému růstu.

PASIVA	2003	2004	změna 2004/2003		2005	změna 2005/2004		2006	změna 2006/2005	
			abs _i	rel _i		abs _i	rel _i		abs _i	rel _i
			[tis.Kč]	[%]		[tis.Kč]	[%]		[tis.Kč]	[%]
PASIVA CELKEM	51230	64270	13040	25,45	59774	-4496	-6,99	69157	9383	15,69
Vlastní kapitál	33218	26156	-7062	-21,25	24316	-1840	-7,03	23262	-1054	-4,33
Základní kapitál	32207	32207	0	0	32207	0	0	32207	0	0
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	1064	1064	0	0	1064	0	0	1064	0	0
Výsledek hospodaření minulých let	6136	-54	-6190	-100,8	-7115	-7061	-13075,9	-6404	711	10,06
Nerozdělený zisk minulých let	6136	-54	-6190	-100,8	-7115	-7061	-13075,9	-6404	711	10,06
Výsledek hospodaření běžného období	-6189	-7061	-872	-14,08	-1841	5220	73,92	-3605	-1764	-95,81
Cizí zdroje	18012	37997	19985	110,95	35458	-2539	-6,68	45895	10437	29,43
Rezervy	0	0	0	0	89	89	0	0	-89	-100
Dlouhodobé závazky	4333	3681	-652	-15,04	0	-3681	-100	0	0	0
Závazky z obchodních vztahů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krátkodobé závazky	13679	34316	20637	150,86	35369	1053	3,06	45895	10526	29,76
Závazky z obchodních vztahů	12519	27457	14938	119,32	28336	879	3,20	38419	10083	35,58
Ostatní pasiva - přechodné účty pasiv	0	117	117	0	0	-117	-100	0	0	0

Tabulka č.3: Horizontální analýza pasiv společnosti

Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát.

Potřebné propočty pro hodnocení časového vývoje výsledků hospodaření společnosti jsou zpracovány v Tab. č. 4.

Z výše uvedené tabulky a jejich jednotlivých položek vyplývá, že společnost **MBNS KOVÁRNA,s.r.o.** je společnost výrobní, která zároveň obchoduje se zbožím i prodává své vlastní produkty.

Z trendu hodnoty tržeb za prodej zboží vyplývá že objem prodávaného zboží plynule klesá z 8966tis.Kč. v roce 2003 na 1000tis.Kč. v roce 2006, což činí pouze 0,8% tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb a na hospodářský výsledek společnosti má zanedbatelný vliv.

Vývoj hodnoty tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb je však příznivý a ve sledovaném období vzrostly z 52252 tis.Kč. v roce 2003 na 120224 tis.Kč. v roce 2006, což představuje růst o 130,1%.

V návaznosti na tento příznivý trend se vyvíjí i **přidaná hodnota**, která vzrostla z 14132 tis.Kč. v roce 2003 na 20706 tis.Kč v roce2006, což představuje růst o 46,5%.

Poměr přidané hodnoty k hodnotě celkových tržeb vykazuje v průběhu sledovaných let proměnný trend, po růstu o 24,89% mezi léty 2003-2004 následuje meziroční pokles o 15,77% v období 2004-2005 a opět nárůst o 39,3% v roce2006. Celkově je nutno konstatovat, že tempo růstu přidané hodnoty je podstatně nižší než tempo růstu tržeb, což je způsobeno rychlejším růstem výkonové spotřeby.

K meziročním pohybům dochází i v osobních nákladech, tyto obsahují mzdové náklady.Jejich výše je vzhledem k nutnému růstu mezd minimální .

Zarážející je, že po celé sledované období je společnost ztrátová s tendencí pomalého meziročního snižování provozní ztráty.Nejpříznivější byl rok 2006, kdy došlo k nárůstu tržeb o 38,9%. V návaznosti na ztrátu v provozní oblasti je výsledek hospodaření za všechny roky sledovaného období také ztráta.

Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	2003 tis. Kč	2004 tis. Kč	změna 2004/2003		2005 tis. Kč	změna 2005/2004		2006 tis. Kč	změna 2006/2005	
			abs _i	rel _i		abs _i	rel _i		abs _i	rel _i
			[tis.Kč]	[%]		[tis.Kč]	[%]		[tis.Kč]	[%]
Tržby za prodej zboží	8966	3031	-5935	-66,19	948	-2083	-68,72	1000	52	5,48
Náklady vynaložené na prodané zboží	7014	2470	-4544	-64,78	739	-1731	-70,08	873	134	18,13
Obchodní marže	1952	561	-1391	-71,26	209	-352	-62,74	126	-83	-39,71
Výkony	62047	91602	29555	47,63	92504	902	0,98	125609	33105	35,78
Tržby za prodej vl. výrobků a služeb	58252	83909	25657	44,04	86561	2652	3,16	120224	33663	38,88
Výkonová spotřeba	49867	74513	24646	49,42	77848	3335	4,47	104959	27111	34,82
Spotřeba materiálu a energie	42238	64226	21988	52,05	71639	7413	11,54	98027	26388	36,83
Služby	7629	10287	2658	34,84	6209	-4078	-39,64	6932	723	11,64
Přidaná hodnota	14132	17650	3518	24,89	14866	-2784	-15,77	20706	5840	39,28
Osobní náklady	18991	21788	2797	14,72	21306	-482	-2,21	22661	1355	6,35
Mzdové náklady	14003	15956	1953	13,94	15655	-301	-1,88	16586	931	5,94
Odpisy dlouhodobého majetku	2423	2966	543	22,41	4713	1747	58,90	5745	1032	21,89
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	4328	786	-3542	-81,83	4081	3295	419,2	3877	-204	-4,99
Zůstatková cena prodaného dl. majetku	4264	452	-3812	-89,39	101	-351	-77,65	620	519	513,86
Změna stavu rezerv a opravných pol.	369	0	-369	-100	-76	-76	0	-479	-403	-530,26
Ostatní provozní výnosy	864	491	-373	-43,17	2761	2270	462,3	493	-2268	-82,14
Ostatní provozní náklady	39	4	-35	-89,74	428	424	10600,0	649	221	51,63
Provozní výsledek hospodaření	-6846	-7123	-277	-4,04	-4847	2276	31,95	-4182	665	13,71
Výnosové úroky	49	6	-43	-87,75	2	-4	-66,66	1	-1	-50
Ostatní finanční výnosy	108	81	-27	-25	115	34	41,97	70	-45	-39,13
Ostatní finanční náklady	438	629	191	43,60	675	46	7,31	431	-244	-36,14
Finanční výsledek hospodaření	-283	-542	-259	-91,51	-673	-131	-24,16	-420	253	37,59
Daň z příjmů za běžnou činnost	-946	-652	294	31,07	-3681	-3029	-464,57	-997	2684	72,91
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	-6183	-7013	-830	-13,42	-1840	5173	73,76	-3605	-1765	-95,92
Výsledek hospodaření za účetní období	-6189	-7062	-873	-14,10	-1841	5221	73,93	-3605	-1764	-95,81
Výsledek hospodaření před zdaněním	-7135	-7714	-579	-8,11	-5521	2193	28,42	-4602	919	16,64

Tabulka č. 4: Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty společnosti . (Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.)

3.2.1.2 Vertikální analýza

Účelem této další dílčí částí finanční analýzy společnosti je posouzení změn položek jednotlivých účetních výkazů a vliv těchto změn na meziroční změny z horizontální analýzy. Analyzovaným obdobím společnosti jsou stále roky 2003 až 2006. Jednotlivé položky rozvahy jsou poměřovány ve vztahu k celkovým aktivům a celkovým pasivům. Položky výkazu zisků a ztrát jsou poměřovány k hodnotě tržeb za vlastní výroby a služby. Data jednotlivých let jsou uváděny v tisících Kč a procentním vyjádření.

Vertikální analýza aktiv.

Potřebné propočty pro hodnocení vývoje položek aktiv společnosti jsou zpracovány v Tab. č.5.

Dlouhodobý majetek společnosti je tvořen z valné části dlouhodobým hmotným majetkem, což je dáno tím, že firma vlastní technologický park pro svoji výrobní i prodejní činnost. Dlouhodobý nehmotný majetek který tvoří cca 15% hmotného majetku vývoj neovlivňuje. Na počátku období tvořil dlouhodobý hmotný majetek 60% aktiv, na konci sledovaného období v roce 2006 pouze 42,3%, což svědčí o tom, že nebyl prakticky vůbec rozvíjen.

Oběžná aktiva jsou z větší části tvořena zásobami, konkrétně nedokončenou výrobou a polotovary, což vyplývá z typu výrobní činnosti. Další výraznější položkou jakou krátkodobé pohledávky z obchodního styku. Oběžná aktiva ve sledovaném období rostla v návaznosti na růst tržeb a tvořila v roce 2003 35,6% celkových aktiv v roce 2006 už byl jejich podíl na celkových aktivech 55,12%.

Největší položkou oběžných aktiv jsou zásoby zahrnující materiál, nedokončenou výrobu a zboží. Tempo růstu zásob odpovídá tempu růstu tržeb.

AKTIVA	2003		2004		2005		2006	
	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
AKTIVA CELKEM	51230	100	64270	100	59774	100	69157	100
Dlouhodobý majetek	32772	63,97	33439	52,02	33850	56,62	30897	44,67
Dlouhodobý hmotný majetek	30826	60,17	30309	47,15	31253	52,28	29256	42,30
Pozemky	1085	2,11	1085	1,68	1085	1,81	1085	1,56
Stavby	12316	24,04	13451	20,92	12967	21,69	12483	18,05
Samostatné movité věci a soubory věcí	16812	32,81	15773	24,54	16607	27,78	15326	22,16
Oběžná aktiva	18236	35,59	30714	47,78	25877	43,29	38125	55,12
Zásoby	9021	17,60	19010	29,57	15885	26,57	19472	28,15
Materiál	7882	15,38	13802	21,47	11530	19,28	13109	18,95
Nedokončená výroba a polotovary	1139	2,22	4591	7,14	3250	5,43	5066	7,32
Zboží	0	0	180	0,28	0	0	0	0
Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0	0	0	3549	5,13
Pohledávky z obchodních vztahů								
Krátkodobé pohledávky	6031	11,77	10495	16,32	8333	13,94	13341	19,29
Pohledávky z obchodních vztahů	5203	10,15	9954	15,48	8246	13,79	12999	18,79
Krátkodobý finanční majetek	3184	6,21	1209	1,88	1659	2,77	1763	2,54
Peníze	25	0,04	8	0,012	18	0,03	132	0,19
Účty v bankách	3159	6,16	1201	1,86	1641	2,74	1631	2,35
Ostatní aktiva – přechodné účty aktiv	222	0,43	117	0,18	47	0,07	135	0,19

Tabulka č.5:

Vertikální analýza aktiv společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

Oběžná aktiva jsou z větší části tvořena zásobami, konkrétně nedokončenou výrobou a polotovary, což vyplývá z typu výrobní činnosti. Další výraznější položkou jakou krátkodobé pohledávky z obchodního styku. Oběžná aktiva ve sledovaném období rostla v návaznosti na růst tržeb a tvořila v roce 2003 35,6% celkových aktiv v roce 2006 už byl jejich podíl na celkových aktivech 55,12%.

Největší položkou oběžných aktiv jsou zásoby zahrnující materiál, nedokončenou výrobu a zboží. Tempo růstu zásob odpovídá tempu růstu tržeb.

Významnou součástí oběžných aktiv jsou pohledávky. Dlouhodobá pohledávka mimo obchodní vztahy se objevuje až v roce 2006 a je to pravděpodobně finanční výpomoc ze strany vlastníků pro řešení tíživé finanční situace. Většinu krátkodobých pohledávek tvoří pohledávky z obchodních vztahů jejich růst je v souladu s růstem tržeb a v roce 2006 dokonce došlo ke zlepšení platební morálky zákazníků.

Většinu svého finančního majetku má společnost umístěno na bankovních účtech.

Ostatní aktiva – přechodné účty aktiv tvořila v roce 2006 pouze 0,19% celkových aktiv.

Vertikální analýza pasiv

Potřebné propočty pro hodnocení vývoje položek pasiv společnosti jsou zpracovány v Tab. č.6.

Kapitálová struktura ukazuje, z jakých zdrojů společnost financuje svoji podnikatelskou činnost, tedy poměr vlastního a cizího kapitálu na kapitálu celkovém. U společnosti **MBNS KOVÁRNA, s.r.o.** klesl podíl vlastního kapitálu z 64,8% v roce 2003 na 33,6% v roce 2006. Nárůst cizího kapitálu byl realizován nárůstem krátkodobých závazků, protože vzhledem ke ztrátovosti jsou bankovní úvěry pro společnost nedostupné

Vlastní kapitál společnosti je tvořen základním kapitálem, fondy ze zisku, a dále hospodářskými výsledky minulého a běžného období.

PASIVA	2003		2004		2005		2006	
	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
PASIVA CELKEM	51230	100	64270	100	59774	100	69157	100
Vlastní kapitál	33218	64,84	26156	40,69	24316	40,67	23262	33,63
Základní kapitál	32207	64,81	32207	50,11	32207	53,88	32207	46,57
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	1064	2,07	1064	1,65	1064	1,78	1064	1,53
Výsledek hospodaření minulých let	6136	11,97	-54	-0,08	-7115	-11,90	-6404	-9,26
Nerozdělený zisk minulých let	6136	11,97	-54	-0,08	-7115	-11,90	-6404	-9,26
Výsledek hospodaření běžného období	-6189	-12,08	-7061	-10,98	-1841	-3,07	-3605	-5,21
Cizí zdroje	18012	35,15	37997	59,12	35458	59,32	45895	66,36
Rezervy	0	0	0	0	89	0,14	0	0
Dlouhodobé závazky	4333	8,45	3681	5,72	0	0	0	0
Závazky z obchodních vztahů								
Krátkodobé závazky	13679	26,70	34316	53,39	35369	59,17	45895	66,36
Závazky z obchodních vztahů	12519	24,43	27457	42,72	28336	47,40	38419	55,55
Ostatní pasiva - přechodné účty pasiv	0	0	117	0,18	0	0	0	0

Tabulka č.6: Vertikální analýza pasiv společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o.

Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o.

Vertikální analýza rozvahy

Potřebné propočty pro hodnocení vývoje položek výkazu zisků a ztrát společnosti jsou zpracovány v Tab. č.7

Z tabulky je zřejmé, že za základ hodnocení volíme hodnotu tržeb za vlastní výroby a služby. Nejvyšší nákladovou položkou je vzhledem k charakteru výroby výkonová spotřeba tvořená součtem spotřeby materiálu a energie a spotřebovanými službami. Zatím co nárůst cen služeb, které tvoří cca 15% výkonové spotřeby se podařilo utlumit, podíl spotřeby materiálu a energie v letech 2004a 2005 roste a podařilo se ho mírně utlumit až v roce 2006. Je to objektivně způsobeno růstem cen materiálů a energií v tomto období, který se nepodařilo kompenzovat růstem cen výkolků.

Podíl osobních nákladů klesá a provozní zisk je ještě nadlepšován prodeji dlouhodobého majetku. Přesto je provozní hospodářský výsledek za všechny roky záporný, což znamená, že společnost hospodaří se ztrátou, protože záporný je i hospodářský výsledek za všechna sledovaná účetní období.

3.2.2 Analýza Cash-flow

Tato část finanční analýzy obsahuje analýzu peněžních toků společnosti, tedy analýzu výkazu Cash-flow. Tato slouží k zhodnocení peněženého toku neboli cash-flow a to z provozní, investiční a finanční činnosti. Analýza bude provedena ze statického pohledu, tj. za konečný výsledek období. Za sledované období je považováno období od roku 2004 až 2006.

Pro tyto účely této analýzy uvádím, dle mého názoru, nejdůležitějších položky výkazu cash-flow společnosti v Tab. č.8. Plný obsah výkazu pro jednotlivé roky je uveden v příloze.

Vertikální analýza výkazu zisků a ztrát

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	2003		2004		2005		2006	
		rel _i		rel _i		rel _i		rel _i
	[tis.Kč]	[%]	[tis.Kč]	[%]	[tis.Kč]	[%]	[tis.Kč]	[%]
Tržby za prodej zboží	8966	15,39	3031	3,61	948	1,09	1000	0,83
Náklady vynaložené na prodané zboží	7014	12,04	2470	2,94	739	0,85	873	0,72
Obchodní marže	1952	3,35	561	0,66	209	0,24	126	0,10
Výkony	62047	106,51	91602	109,1	92504	106,86	125609	104,47
Tržby za prodej vl. výrobků a služeb	58252	100	83909	100	86561	100	120224	100
Výkonová spotřeba	49867	85,60	74513	88,80	77848	89,93	104959	87,30
Spotřeba materiálu a energie	42238	72,50	64226	76,54	71639	82,76	98027	81,53
Služby	7629	13,09	10287	12,25	6209	7,17	6932	5,76
Přidaná hodnota	14132	24,26	17650	21,03	14866	17,17	20706	17,22
Osobní náklady	18991	32,60	21788	25,96	21306	24,61	22661	18,84
Mzdové náklady	14003	24,03	15956	19,01	15655	18,08	16586	13,79
Odpisy dlouhodobého majetku	2423	4,15	2966	3,53	4713	5,44	5745	4,77
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	4328	7,42	786	0,93	4081	4,71	3877	3,22
Zůstatková cena prodaného dl. majetku	4264	7,31	452	0,53	101	0,11	620	0,51
Změna stavu rezerv a opravných pol.	369	0,63	0	0	-76	-0,08	-479	-0,39
Ostatní provozní výnosy	864	1,48	491	0,58	2761	3,18	493	0,41
Ostatní provozní náklady	39	0,06	4	0,004	428	0,49	649	0,53
Provozní výsledek hospodaření	-6846	-11,75	-7123	-8,48	-4847	-5,59	-4182	-3,47
Výnosové úroky	49	0,08	6	0,007	2	0,002	1	0,0008
Ostatní finanční výnosy	108	0,18	81	0,09	115	0,13	70	0,06
Ostatní finanční náklady	438	0,75	629	0,74	675	0,78	431	0,36
Finanční výsledek hospodaření	-283	-0,48	-542	-0,64	-673	-0,77	-420	-0,35
Daň z příjmů za běžnou činnost	-946	-1,62	-652	-0,77	-3681	-4,25	-997	-0,83
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	-6183	-10,61	-7013	-8,35	-1840	-2,12	-3605	-2,99
Výsledek hospodaření za účetní období	-6189	-10,62	-7062	-8,41	-1841	-2,13	-3605	-2,99
Výsledek hospodaření před zdaněním	-7135	-12,24	-7714	-9,19	-5521	-6,37	-4602	-3,83

Tabulka č.7: Vertikální analýza výkazu zisků a ztrát společnosti

Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

CASH-FLOW	2004	2005	2006	změna 2005/2004		změna 2006/2005	
				abs _i	rel _i	abs _i	rel _i
				[tis.Kč]	[%]	[tis.Kč]	[%]
Stav peněžních prostředků na začátku účetního období	3184	1209	1659	-1975	-62,02	450	37,22
Čistý CF z provozní činnosti	2003	9254	248	7251	362,0	-9006	-97,32
Čistý CF z investiční činnosti	-3326	-5123	-2697	-1797	-54,02	2426	47,35
Čistý CF z finančních činností	-652	-3681	0	-3029	-464,57	3681	100,0
Čisté zvýšení nebo snížení peněžních prostředků	-1975	450	-2448	2425	122,78	-2898	-644,0
Stav peněžních prostředků na konci účetního období	1209	1659	-789	450	37,22	-2448	-147,55

Tabulka č.8: Analýza cash-flow společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o

Zdroj: Účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o.

Provozní cash-flow se všech sledovaných letech pohybuje v kladných hodnotách. Vzhledem k výsledkům analýzy aktiv, pasiv a výsledovky se mně údaje z výkazu CF zdají být v nesouladu s výsledky v ostatních výkazech.

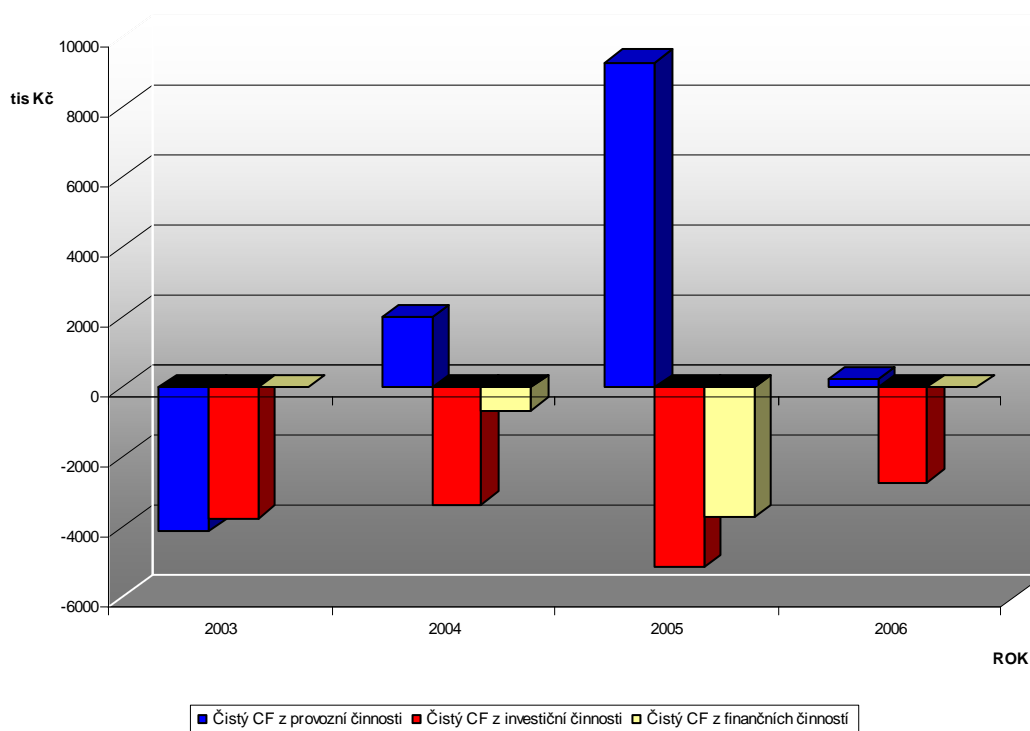
Peněžní tok z investiční činnosti má zcela opačné hodnoty jako předcházející CF. Hodnoty tohoto peněžního toku jsou ovlivňovány investicemi realizovanými v jednotlivých letech a zároveň prodejem majetku a odpisy.

Cash-flow z finanční činnosti společnosti jeho vývoj je ovlivněn zejména změnami krátkodobých závazků.

V celkovém hodnocení výkazu CF musím znovu zopakovat, že vzhledem k výsledkům analýzy aktiv, pasiv a výsledovky je dosahováno kladného provozního CF odprodejem dlouhodobého hmotného majetku a daňovými odklady.

Přehled vývoje cash-flow je zpracován v následujícím grafu č. 1.

CASH FLOW SPOLEČNOSTI V LETECH 2003-2006

Graf č.1: Cash-flow společnosti v letech 2004-2006

Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

3.2.3 Analýza rozdílových ukazatelů

Rozdílové ukazatele - fondy finančních prostředků slouží k zhodnocení finanční situace společnosti, především likvidity společnosti. Jsou založeny na předpokladu, že oběžná aktiva společnosti jsou z části financována dlouhodobými cizími zdroji.

Při analýze rozdílových ukazatelů společnosti použijí tyto tři vztahy

Čistý pracovní kapitál = oběžná aktiva – krátkodobé cizí zdroje

Čisté pohotové prostředky = pohotové peněžní prostředky – splatné závazky

Čistý peněžní majetek = (oběžná aktiva – zásoby) – krátkodobé cizí zdroj

UKAZATEL / ROK	2003	2004	2005	2006
Čistý pracovní kapitál	4587	-4142	-9488	-7770
Čisté pohotové prostředky	-10495	-33107	-33710	-44132
Čistý peněžní majetek	-4464	-23152	-25377	27242

Tabulka č.9:Rozdílové ukazatele společnosti

Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál je nejpoužívanější ukazatel. Jeho výsledky však musí být brány obezřetně. Tato opatrnost vychází z faktu, že při výpočtu se uvažuje, že veškerá oběžná aktiva lze proměnit v hotovost, ve skutečnosti je však tato úvaha téměř nereálná.

Čistý pracovní kapitál společnosti představuje určitý „finanční polštář“. Jedná se o kapitál, který může společnost využít pro zajištění své podnikatelské činnosti v případě nepříznivého vývoje finanční situace.

Z uvedených výsledných hodnot vyplývá, že společnost měla tento relativně volný kapitál k dispozici pouze v roce 2003. V dalších letech sledovaného období je hodnota ČPK záporná, což svědčí o složité finanční situaci společnosti

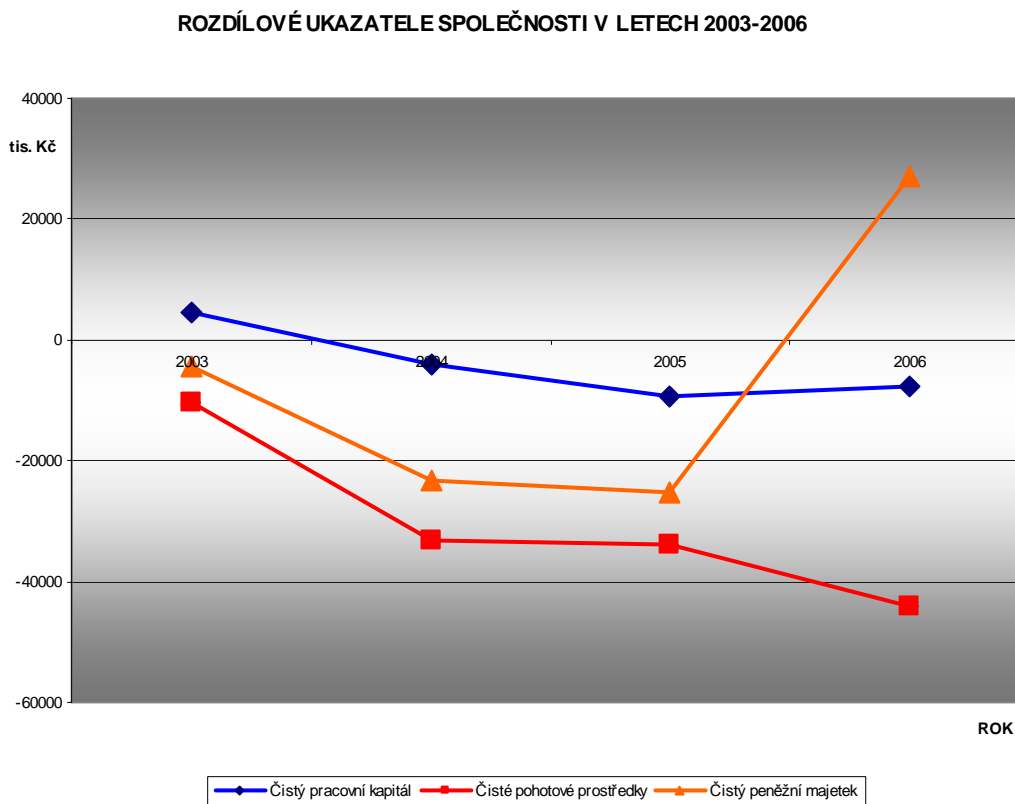
Čisté pohotové prostředky

Ukazatel čisté pohotové prostředky je využíván pro zjištění likvidity z velmi krátkodobého hlediska. Hodnoty ukazatele se ve společnosti pohybují v záporných číslech, jejichž hodnota stále narůstá. Tyto výsledky poukazují na nedostatek finančních prostředků v hotovosti a na běžných účtech ke krytí závazků a stálé zhoršování tohoto stavu.

Čistý peněžní majetek

Tento rozdílový ukazatel představuje určitou kombinaci přecházejících dvou. Při jeho výpočtu jsou oběžná aktiva tzv. očištěna o hodnotu zásob. U společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o. můžeme konstatovat stálé zhoršování hodnot tohoto ukazatele.

Následující graf zobrazuje vývoj jednotlivých rozdílových ukazatelů společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o. ve sledovaných letech 2003-2006.

Graf č 2.: Rozdílové ukazatele společnosti v letech 2003-2006
Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

3.2.4 Analýza poměrových ukazatelů

Mezi poměrové ukazatele finanční analýzy patří ukazatele likvidity, zadluženosti, rentability společnosti, dále pak ukazatele aktivity a provozní výrobní ukazatele.

3.2.4.1 Ukazatele likvidity

Mezi ukazatele likvidity patří likvidita okamžitá, pohotová a běžná. Tento druh finančních ukazatelů slouží k zhodnocení schopnosti firmy dostát svým závazkům v době jejich splatnosti. Představují tedy solventnost společnosti.

Při analýze pomocí poměrových ukazatelů likvidity se využívá těchto vztahů:

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{pohotov\acute{e} finan\c{c}n\acute{i} prost\text{r}\acute{e}dky}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

UKAZATEL / ROK	2003	2004	2005	2006
Běžná likvidita	1,333	0,879	0,731	0,830
Pohotová likvidita	0,67	0,325	0,282	0,406
Okamžitá likvidita	0,23	0,035	0,046	0,038

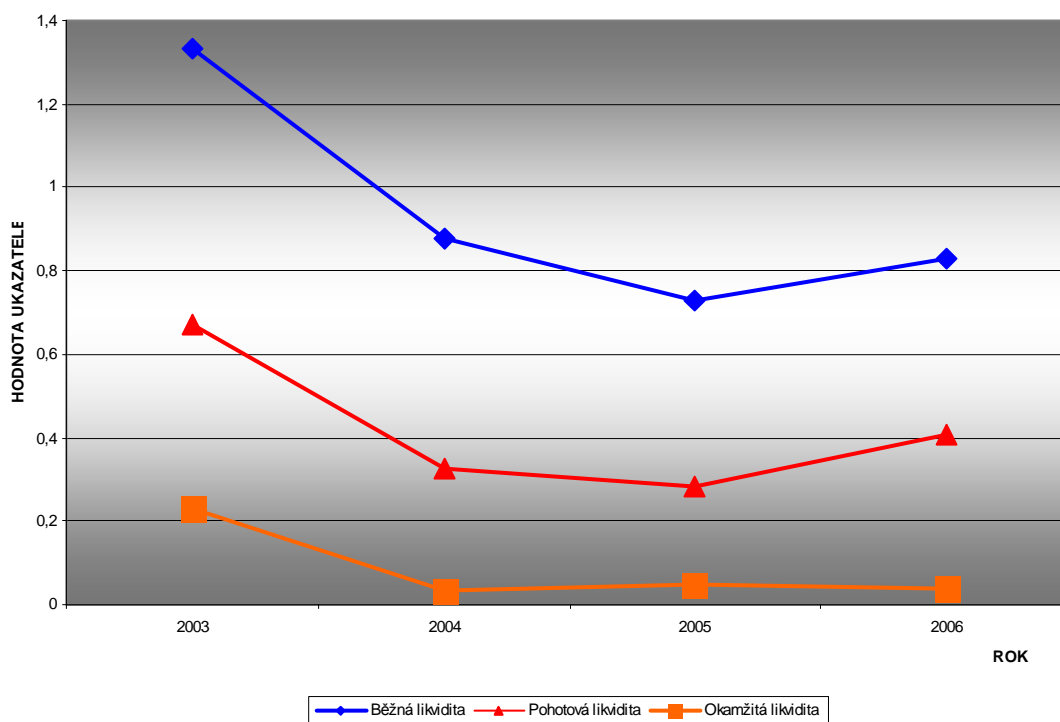
Tabulka č.10: Ukazatele likvidity společnosti

Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

Běžná likvidita

U finančně zdravých společností, se požadované hodnoty běžné likvidity pohybují v intervalu 2-3. Jak je patrné z předchozí tabulky i grafu, hodnota běžné likvidity klesá z hodnoty 1,33 v roce 2003 až na hodnotu 0,83 v roce 2006, což ukazuje na prvotní platební neschopnost společnosti.

UKAZATELE LIKVIDITY SPOLEČNOSTI V LETECH 2003-2006

Graf č. 3: Ukazatele likvidity společnosti v letech 2003-2006

Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

Pohotová likvidita

Hodnoty tohoto ukazatele, se u finančně zdravých společností vyžadují v rozmezí 1 – 1,5. Stejně jako u předchozí běžné likvidity i zde můžeme vidět naprosto nevyhovující hodnoty, svědčící o platební neschopnosti společnosti.

Okamžitá likvidita

Požadované hodnoty se pohybují mezi 0,2 až 0,5. I v tomto případě docházelo poklesům během sledovaných let. Doporučených hodnot dosáhl ukazatel pouze v roce 2003.

3.2.4.2 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti slouží k zhodnocení vztahu mezi vlastními a cizími zdroji financování. Měří to do jaké míry jsou ve společnosti financování aktivit použity cizí zdroje financování

Při analýze tohoto druhu poměrových ukazatelů je použito těchto vztahů

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{aktiva celkem}} \cdot 100$$

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{aktiva celkem}}$$

$$\text{Doba splácení dluhů} = \frac{\text{cizí kapitál} - \text{fin. majetek}}{\text{cash.flow z provozní činnosti}}$$

UKAZATEL / ROK	2003	2004	2005	2006
Celková zadluženost (%)	35,1	59,1	59,3	70,7
Koeficient samofinancování (-)	0,648	0,406	0,406	0,336
Doba splácení dluhů (roky)	-	18,4	3,6	190

Tabulka č.11: Ukazatele zadluženosti společnosti

Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

Celková zadluženost

Hodnota tohoto ukazatele vzrostla během sledovaného období z 35% v roce 2003 na hodnotu 70,7% v roce 2006. Tyto výsledky napovídají o tom, že zadluženost společnosti ve sledovaném období rychle roste. Výhodou možnosti financování cizími zdroji jsou nižší náklady cizího kapitálu, tím vyšší zisk, ale na druhou stranu je tu rostoucí riziko. Hodnoty celkové zadluženosti firmy napovídají o tom, že v budoucnu by mohla mít společnost problémy při případném konkursním řízení.

Koeficient samofinancování

Koeficient samofinancování popisuje financování společnosti vlastními zdroji. Jedná se tedy o opak koeficientu celkového zadlužení. Hodnoty ukazatele ve sledovaném období meziročně klesaly, z 0,648 v roce 2003 až na úroveň 0,336 v roce 2006. Tento stav je adekvátní předchozímu ukazateli a jen potvrzuje závěry vycházející z celkové zadluženosti.

Doba splácení dluhů

Tento ukazatel značí, po kolika letech by byl podnik schopen splatit veškeré svoje dluhy. Požadovaná hodnota u finančně zdravých podniků je na úrovni 3 let. Hodnota ukazatele nelze určit prorok 2003. V roce 2004 byla hodnota vysoká 18,4 roku. V roce 2005 se vlivem růstu provozního CF prudce zlepšila na přijatelnou hodnotu 3.6 roku. Prudký pokles Cf v roce 2006 vedl k růstu ukazatele na naprosto nepřijatelnou hodnotu 190 let, která svědčí o kritické finanční situaci podniku.

3.2.4.3. Ukazatele rentability

Ukazatel rentability, nebo-li ziskovosti, poměrují dosažený zisk se zdroji, které byly vynaloženy na jeho dosažení.

Mezi ukazatele rentability patří

$$\text{Rentabilita vloženého kapitálu } ROI = \frac{\text{EBIT}}{\text{celkový kapitál}}$$

$$\text{Rentabilita celkových aktiv } ROA = \frac{\text{HV po zdanění}}{\text{aktiva celkem}}$$

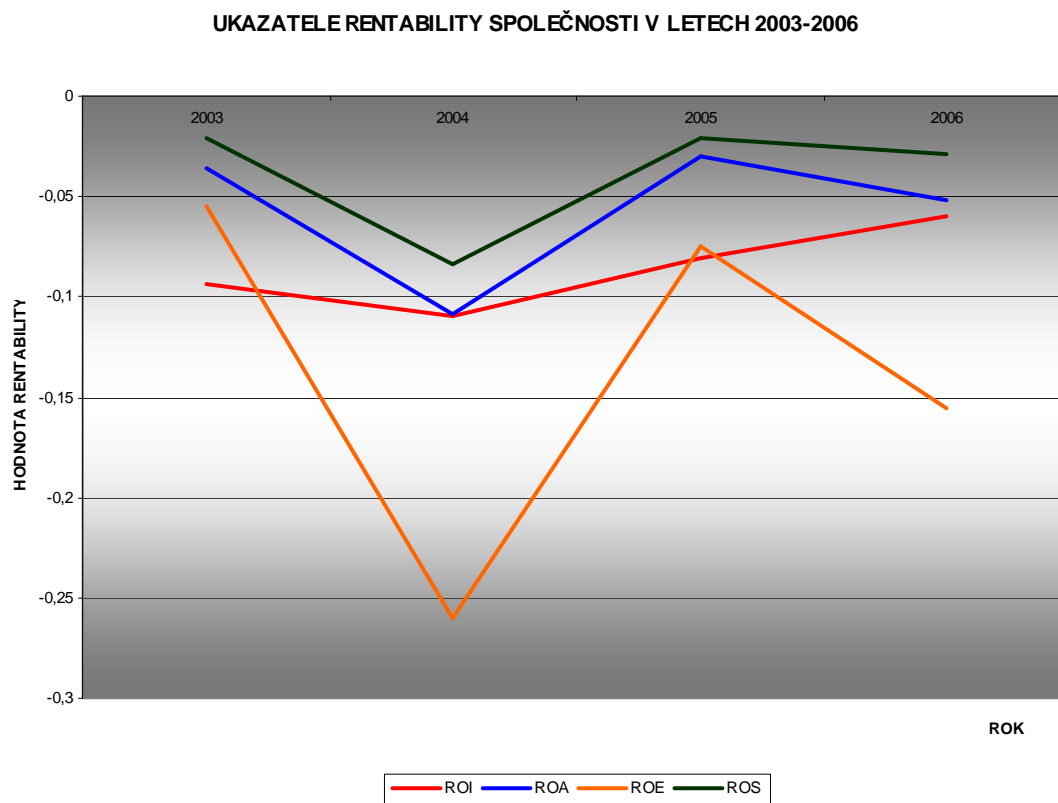
$$\text{Rentabilita vlastního kapitálu } ROE = \frac{\text{HV po zdanění}}{\text{vlastní kapitál}}$$

$$\text{Rentabilita tržeb } ROS = \frac{\text{HV po zdanění}}{\text{tržby}}$$

UK./ ROK	2003	2004	2005	2006
ROI	-0,094	-0,110	-0,081	-0,060
ROA	-0,036	-0,109	-0,030	-0,052
ROE	-0,055	-0,26	-0,075	-0,155
ROS	-0,021	-0,084	-0,021	-0,029

Tabulka č.12: Ukazatele rentability společnosti

Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

Graf č.4: Ukazatele rentability společnosti v letech 2003-2006

Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

Rentabilita vloženého kapitálu ROI

Tento ukazatel ziskovosti vyjadřuje, jak působí celkový kapitál vložený do společnosti, bez ohledu na to zda se jedná o kapitál vlastní či cizí, na zisk z podnikatelské činnosti. Hodnoty rentability vloženého kapitálu společnosti **MBNS KOVÁRNA,s.r.o.** se ve všech letech pohybuje v záporných hodnotách daleko pod hodnotou finančně zdravých firem, které se pohybují mezi 9 až 15%.

Rentabilita celkových aktiv ROA

O vývoji tohoto ukazatele platí závěry formulované pro ROI. lze konstatovat, že rentabilita celkových aktiv a stejně tak i rentabilita vloženého kapitálu jsou u společnosti naprosto nevyhovující a svědčí o ztrátovosti podnikání.

Rentabilita vlastního kapitálu ROE

Rentabilita vlastního kapitálu slouží k zhodnocení výnosností kapitálu, který byl do společnosti vložen vlastníky. Vzhledem k riziku, které tímto vlastníci podstupují, měla by být tato rentabilita vyšší než-li rentabilita celkových aktiv. Z tabulky hodnot ukazatelů rentability je patrné, že podnikání přináší vlastníkům ztrátu a je pro ně nepochopitelná motivace vlastníků k této činnosti.

Rentabilita tržeb ROS

Hodnota tohoto ukazatele by se měla pohybovat v rozmezí 2-6%. Jak je vidět z již zmiňované tabulky hodnot ukazatelů rentability těchto doporučených hodnot společnost nedosahuje a ve všech letech je ROS v záporných hodnotách, z čehož pramení ztrátovost podnikání.

3.2.4.4 Ukazatele aktivity

Soubor těchto poměrových ukazatelů slouží měření efektivního využívání aktiv společnostmi k tvorbě zisku. Pomocí nich, lze určit zda má společnost dostatek aktiv či ne. Příliš velký majetek na sebe váže více nákladů a tak dochází ke snižování zisku. Naopak nedostatek majetku může zapříčinit ztrátu výnosů i zisku.

Mezi ukazatele aktivity patří

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}}$$

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}}$$

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby}}{\text{tržby} / 360}$$

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{pohledávky z obchodního styku}}{\text{tržby} / 360}$$

$$\text{Doba obratu závazku} = \frac{\text{závazky z obchodního styku}}{\text{tržby} / 360}$$

UKAZATEL / ROK	2003	2004	2005	2006
Obrat celkových aktiv	1,69	1,30	1,45	1,74
Obrat zásob	9,60	4,41	5,45	6,17
Doba obratu zásob (dny)	37,5	81,6	66,0	58,3
Doba obratu pohledávek (dny)	21,6	42,7	34,3	38,9
Doba obratu závazků (dny)	52,1	117,8	117,8	115,0

Tabulka č.13: Ukazatele aktivity společnosti

Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

Obrat celkových aktiv

Obrat celkových aktiv udává počet obrátek celkových aktiv za daný časový interval – rok. Dle literárních zdrojů, je nutno zhodnotit možnost redukce celkových aktiv, pokud je hodnota ukazatele nižší než 1,5. Vzhledem k výsledným ukazatelům společnosti, které se pohybují od 1,30 do 1,74, lze doporučit prověření již zmíněné možnosti.

Obrat zásob

Hodnota tohoto ukazatele udává, kolikrát za rok dojde k prodeji položky zásob a k jejímu opětovnému uskladnění. Čím vyšší počet obrátek je, tím efektivnější má společnost skladní politiku. U společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o. lze vysledovat po poklesu v roce 2004 růstovou tendenci tohoto ukazatele, což je pozitivní jev znamenající snižování zbytečného vázání peněžních prostředků v zásobách společnosti.

Doba obratu zásob

Tento poměrový ukazatel vyjadřuje počet dnů, za něž se zásoba promění v peněžní prostředky či pohledávku. Hodnota ukazatele se po růstu v roce 2004 v posledních dvou letech snižuje a hodnota 58,8 dnů je v daném oboru a typu výroby dobrá.

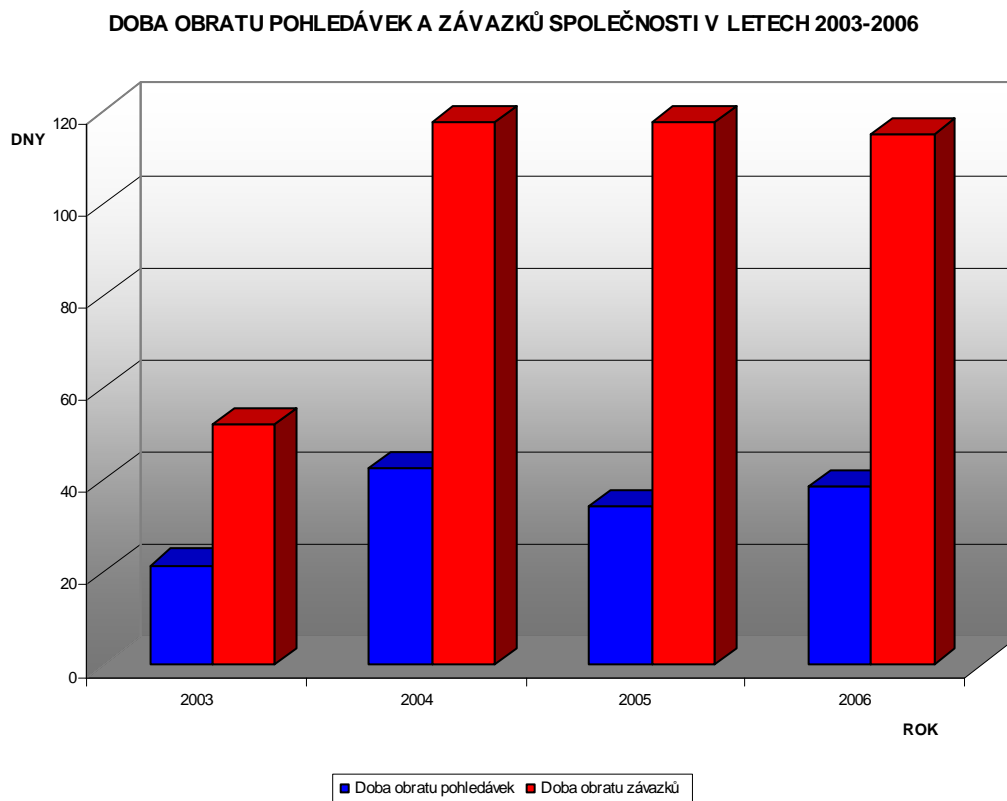
Doba obratu pohledávek

Ukazatel doby obratu pohledávek značí, za jakou dobu od prodeje dostane společnost zaplacenou. Na tuto dobu společnosti poskytují odběratelům tzv. obchodní úvěry. Z toho vyplývá, čím je hodnota obratu nižší, tím lépe. Z hodnot společnosti můžeme vyčíst opět nárůst v roce 2004 a kolísání okolo 35 dnů, což je dobrá hodnota

Doba obratu závazků

Tento ukazatel aktivity udává průměrnou dobu odkladu plateb dluhů z obchodního styku. Ve společnosti docházelo během sledovaného období čtyř let k prudkému nárůstu tohoto ukazatele v roce 2004 z 52 na 117,8 dne. Tato hodnota se udržuje i v roce 2005 a v roce 2006 klesá na 115dnů, což naprosto neudržitelná hodnota. Lze konstatovat, že platební morálka zákazníků je dobrá, ale společnost řeší

své vážné finanční potíže na úkor dodavatelů. Tento alarmující fakt je jasně zřejmý z následujícího grafu č.5.

Graf č.5: Doba obratu pohledávek a závazků společnosti v letech 2003-2006

Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

3.2.4.5 Provozní ukazatele

Skupina provozní (výrobní) ukazatelů slouží vedení k vnitřnímu řízení firmy a analýze vývoje základních aktivit.

U společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o. použijí tyto provozní ukazatele

$$\text{Mzdová produktivita} = \frac{\text{přidaná hodnota}}{\text{mzdy}}$$

$$\text{Produkt. práce z přidané hodnoty} = \frac{\text{přidaná hodnota}}{\text{počet zaměstnanc.}}$$

$$\text{Produkt. práce z výkonu} = \frac{\text{výkony}}{\text{počet zaměstnanc.}}$$

$$\text{Materiál. náročnost výnosu} = \frac{\text{spotřeba materiálu a energie}}{\text{výnosy}}$$

UKAZATEL / ROK	2003	2004	2005	2006
Mzdová produktivita	0,70	0,81	0,69	0,91
Produktivita práce z přidané hodnoty	167	189	175	269
Produktivita práce z výkonů	1039	985	1088	1631
Materiálová náročnost výkonů	0,77	0,70	0,77	0,78

Tabulka č.14: Provozní ukazatele společnosti

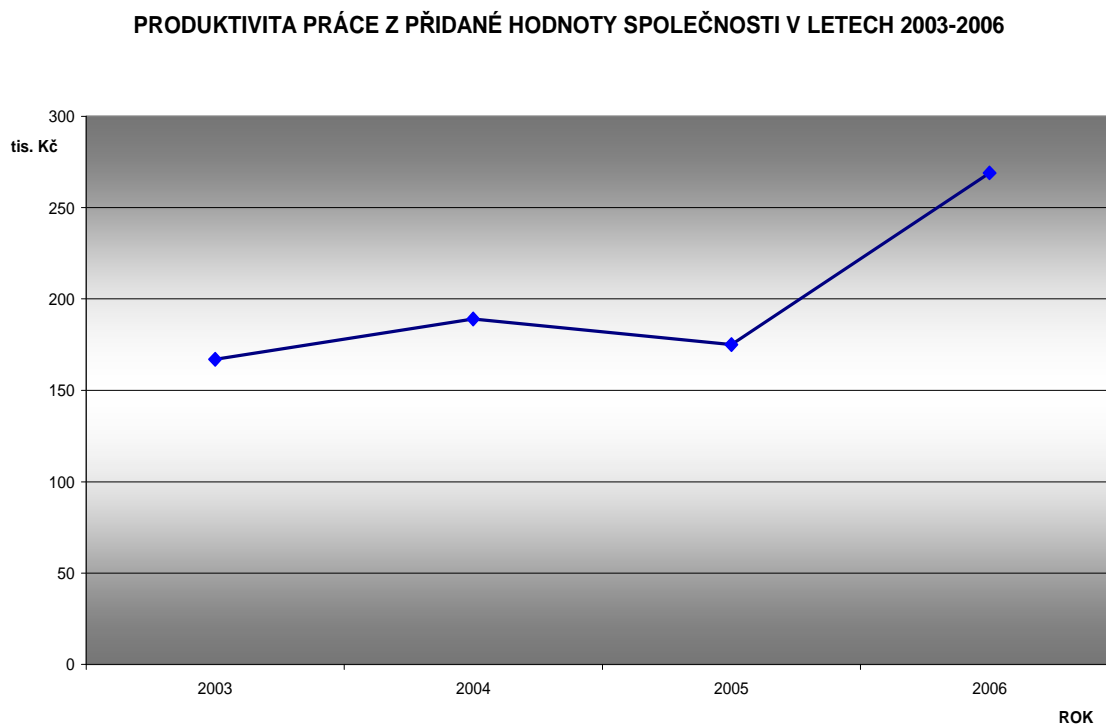
Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

Mzdová produktivita

Tento ukazatel udává, kolik Kč přidané hodnoty připadá na 1 korunu vyplacených mezd. Vývoj ukazatele by měl vykazovat rostoucí trend. Mzdová produktivita u analyzované firmy ve sledovaných letech roste, s výjimkou roku 2005, ale její hodnoty nejsou srovnatelné s oborovým průměrem.

Produktivita práce z přidané hodnoty

Produktivita práce z přidané hodnoty určuje, kolik přidané hodnoty za rok připadá na jednoho zaměstnance. Oborový standard se pohybuje na hranici 350 tis. Kč. U společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o. dosáhl tento ukazatel maxima v roce 2006, kdy vykazuje hodnotu 269tis. Kč. V předešlých letech docházelo k meziročnímu mírnému kolísání okolo hodnoty 170 tis.Kč, což je zřejmé z následujícího grafu č. 6.

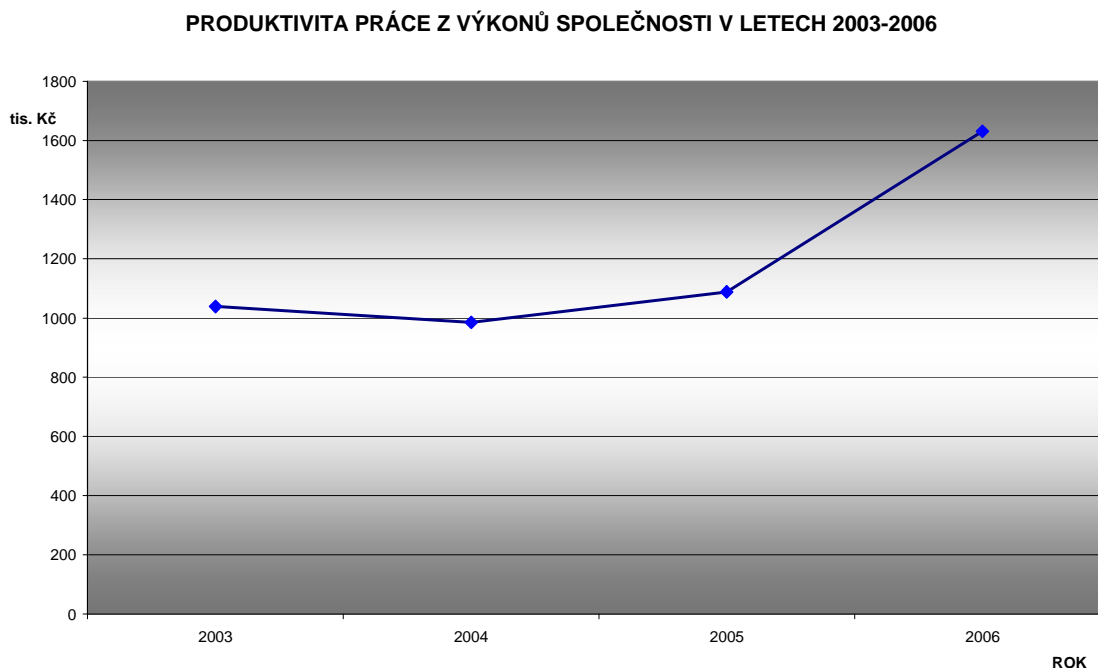
Graf č.6: Produktivita práce z přidané hodnoty společnosti v letech 2003-2006

Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

Produktivita práce z výkonů

Pro naznačení kolik tisíc Kč výkonů přináší společnosti jeden zaměstnanec slouží ukazatel produktivita práce z výkonů. Oborový standard udává hodnotu 1 mil. Kč výkonů na jednoho zaměstnance. U společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o. byla tato hranice překročena v letech 2003,2005 a 2006 s rostoucí tendencí. V roce 2006 došlo

k nárůstu na hodnotu 1631 tis.Kč. Vývoj produktivity z výkonů je zřejmý z následujícího grafu č.7

Graf č.7: Produktivita práce z výkonů společnosti v letech 2003-2006

Zdroj: účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

Materiálová náročnost výnosů

Tento provozní ukazatel vyjadřuje, jak jsou výnosy společnosti zatíženy spotřebovaným materiálem a energií. Hodnota tohoto ukazatele ve sledovaném období stagnuje. Vzhled k rostoucím cenám materiálu a energie je možno tento trend považovat za příznivý.

3.2.5 Analýza vybraných soustav ukazatelů

I když je z dosavadního průběhu hodnocení jasná špatná finanční situace společnosti, budu tento stav dokladovat pomocí vyhodnocení vývoje Altmanova indexu ve sledovaném období. Vhodnější index IN01 nelze použít, jelikož pro něj nejsou k dispozici všechna data.

3.2.5.1 Altmanův index (z-skóre)

Altmanův index byl vytvořen v 80. letech, přesto i v současnosti lze pomocí něj spolehlivě odhalit budoucí bankrot společností a to ve dvou až tříletém předstihu. Z skóre je založen na pěti poměrových ukazatelích, které jsou ohodnoceny určitou vahou. Jeho podstatu jsem vysvětlil v kap. 2.3.5.2. Nyní pouze vyhodnotíme pomocí následující tabulky jeho vývoj ve sledovaném období.

ALTMANŮV INDEX FINANČNÍHO ZDRAVÍ		$Z_i = 0,717x_{1,i} + 0,847x_{2,i} + 3,107x_{3,i} + 0,420x_{4,i} + 0,998x_{5,i}$				
		X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
		Čistý pracovní kapitál Aktiva	Nerozdělený zisk min. let Aktiva	Zisk před zdaněním + nákl. úroky Aktiva	Účetní hodnota vl. kapitálu Dluhy	Tržby Aktiva
Rok	Váha ukazatele	0,717	0,847	3,107	0,420	0,998
2003	Čítatel [tis. Kč]	4587	6136	-5405	33218	87509
	Jmenovatel [tis. Kč]	51230	51230	51230	18012	51230
	Hodnota ukazatele	0,089	0,119	-0,105	1,84	1,71
	Vážená hodnota	0,0638	0,100	-0,326	0,773	1,706
	Index finančního zdraví	2,253 < 2,9 => šedá zóna				
2004	Čítatel [tis. Kč]	-4142	-54	-7714	26156	86940
	Jmenovatel [tis. Kč]	64270	64270	64270	37997	64270
	Výše ukazatele	-0,640	-0,0008	-0,720	0,688	1,352
	Vážená hodnota	-0,458	-0,00067	-2,237	0,289	1,35
	Index finančního zdraví	-1,056 < 1,2 => přímý kandidát bankrotu				
2005	Čítatel [tis. Kč]	-9488	-7115	-5405	23316	87509
	Jmenovatel [tis. Kč]	59774	59774	59774	35458	59774
	Výše ukazatele	-0,158	-0,0926	-0,00009	0,657	1,463
	Vážená hodnota	-0,113	-0,00726	-0,00027	0,275	1,460
	Index finančního zdraví	1,614 > 1,2 => šedá zóna				
2006	Čítatel [tis. Kč]	-7770	-6404	-4543	23262	121224
	Jmenovatel [tis. Kč]	69157	69157	69157	45895	69157
	Výše ukazatele	-0,112	-0,0926	-0,0656	0,507	1,753
	Vážená hodnota	-0,0805	-0,0784	-0,204	0,273	1,749
	Index finančního zdraví	1,660 > 1,2 => šedá zóna				

Z tabulky je zřejmé, že finanční situace podniku byla nejlepší v roce 2003, kdy se podnik nacházel v horní polovině šedé zóny, která vymezuje nejasnou situaci podniku mezi prosperitou a bankrotem. Nejhorší situace byla v roce 2004, kdy byl podnik přímým kandidátem bankrotu. V letech 2005 se podnik zlepšil a ocitl se opět v dolní polovině šedé zóny. Zlepšení v roce 2006 je nepatrné a podnik setrvává v dolní polovině šedé zóny a je ohrožen bankrotem.

3.3 Celkové zhodnocení finanční situace podniku a přístupy k jejímu zlepšení

Z provedené, výše uvedené, finanční analýzy vyplývá, že některé oblasti činností společnosti lze hodnotit pozitivně. Po finanční stránce jsou však společnost dosahuje průměrných až neuspokojivých výsledků. Cílem této kapitoly práce je souhrnné zhodnocení analyzovaných oblastí a jejich výsledků, vyplývajících z provedené finanční analýzy.

Horizontální a vertikální analýzy, analýza cash-flow

Majetek

Dlouhodobý majetek společnosti je tvořen z valné části dlouhodobým hmotným majetkem, což je dáno tím, že firma vlastní technologický park pro svoji výrobní i prodejní činnost. Dlouhodobý nehmotný majetek který tvoří cca 15% hmotného majetku vývoj neovlivňuje. Na počátku období tvořil dlouhodobý hmotný majetek 60% aktiv, na konci sledovaného období v roce 2006 pouze 42,3%, což svědčí o tom, že nebyl prakticky vůbec rozvíjen.

Oběžná aktiva jsou z větší části tvořena zásobami, konkrétně nedokončenou výrobou a polotovary, což vyplývá z typu výrobní činnosti. Další výraznější položkou jakou krátkodobé pohledávky z obchodního styku. Oběžná aktiva ve sledovaném období

rostla v návaznosti na růst tržeb a tvořila v roce 2003 35,6% celkových aktiv, v roce 2006 už byl jejich podíl na celkových aktivech 55,12%.

Největší položkou oběžných aktiv jsou zásoby zahrnující materiál, nedokončenou výrobu a zboží. Tempo růstu zásob odpovídá tempu růstu tržeb.

Významnou součástí oběžných aktiv jsou pohledávky. Většinu krátkodobých pohledávek tvoří pohledávky z obchodních vztahů jejich růst je v souladu s růstem tržeb a v roce 2006 dokonce došlo ke zlepšení platební morálky zákazníků.

Většinu svého finančního majetku má společnost umístěno na bankovních účtech.

Ostatní aktiva – přechodné účty aktiv tvořila v roce 2006 pouze 0,19% celkových aktiv.

Kapitál

Kapitálová struktura ukazuje, z jakých zdrojů společnost financuje svoji podnikatelskou činnost, tedy poměr vlastního a cizího kapitálu na kapitálu celkovém. U společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o. klesl podíl vlastního kapitálu z 64,8% v roce 2003 na 33,6% v roce 2006. Nárůst cizího kapitálu byl realizován nárůstem krátkodobých závazků, protože vzhledem ke ztrátovosti jsou bankovní úvěry pro společnost nedostupné.

Vlastní kapitál společnosti je tvořen základním kapitálem, fondy ze zisku, a dále hospodářskými výsledky minulého a běžného období.

Hospodaření

Z trendu hodnoty tržeb za prodej zboží vyplývá že objem prodávaného zboží

plynule klesá z 8966tis.Kč. v roce 2003 na 1000tis.Kč. v roce 2006, což činí pouze 0,8% tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb a na hospodářský výsledek společnosti má zanedbatelný vliv.

Vývoj hodnoty tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb je však příznivý a ve sledovaném období vzrostly z 52252 tis.Kč. v roce 2003 na 120224 tis.Kč. v roce 2006, což představuje růst o 130,1%.

V návaznosti na tento příznivý trend se vyvíjí i **přidaná hodnota**, která vzrostla z 14132 tis.Kč. v roce 2003 na 20706 tis.Kč v roce 2006, což představuje růst o 46,5%.

Celkově je nutno konstatovat, že tempo růstu přidané hodnoty je podstatně nižší než tempo růstu tržeb, což je způsobeno rychlejším růstem výkonové spotřeby.

K meziročním pohybům dochází i v osobních nákladech, tyto obsahují mzdové náklady. Jejich výše je vzhledem k nutnému růstu mezd minimální .

Zarážející je, že po celé sledované období je společnost ztrátová s tendencí pomalého meziročního snižování provozní ztráty. Nejpriznivější byl rok 2006, kdy došlo k nárůstu tržeb o 38,9%. V návaznosti na ztrátu v provozní oblasti je výsledek hospodaření za všechny roky sledovaného období také ztráta.

Nejvyšší nákladovou položkou je vzhledem k charakteru výroby výkonová spotřeba tvořená součtem spotřeby materiálu a energie a spotřebovanými službami. Zatím co nárůst cen služeb, které tvoří cca 15% výkonové spotřeby se podařilo utlumit, podíl spotřeby materiálu a energie v letech 2004a 2005 roste a podařilo se ho mírně utlumit až v roce 2006. Je to objektivně způsobeno růstem cen materiálů a energií v tomto období, který se nepodařilo kompenzovat růstem cen výkonných.

Podíl osobních nákladů klesá a provozní zisk je ještě nadlepšován prodeji dlouhodobého majetku. Přesto je provozní hospodářský výsledek za všechny roky záporný, což znamená, že společnost hospodaří se ztrátou, protože záporný je i hospodářský výsledek za všechna sledovaná účetní období.

Provozní cash-flow se všech sledovaných letech pohybuje v kladných hodnotách. Vzhledem k výsledkům analýzy aktiv, pasiv a výsledovky se mně údaje z výkazu CF zdají být v nesouladu s výsledky v ostatních výkazech. Kladných hodnot provozního CF je dosahováno za cenu odprodeje dlouhodobého majetku a daňových odkladů.

Peněžní tok z investiční činnosti má zcela opačné hodnoty jako předcházející CF. Hodnoty tohoto peněžního toku jsou ovlivňovány investicemi do oběžných aktiv realizovanými v jednotlivých letech a zároveň prodejem majetku a odpisy.

Cash-flow z finanční činnosti společnosti jeho vývoj je ovlivněn zejména změnami krátkodobých závazků.

V celkovém hodnocení výkazu CF musím znovu zopakovat, že vzhledem k výsledkům analýzy aktiv, pasiv a výsledovky je dosahováno kladného provozního CF odprodejem dlouhodobého hmotného majetku a daňovými odklady.

Poměrové ukazatele, soubory ukazatelů

Jako první jsem hodnotil **ukazatele likvidity**. Mezi ukazatele likvidity patří likvidita okamžitá, pohotová a běžná. Tento druh finančních ukazatelů slouží k zhodnocení schopnosti firmy dostát svým závazkům v době jejich splatnosti. Představují tedy solventnost společnosti. Všechny ukazatele likvidity jsou po celé sledovaném období hluboko pod doporučenými hodnotami, což svědčí o špatné finanční situaci společnosti.

Dalším krokem byla finanční analýza týkající se **ukazatelů zadluženosti**. **Celková zadluženost** společnosti vzrostla během sledovaného období z 35% v roce 2003 na hodnotu 70,7% v roce 2006. Tyto výsledky napovídají o tom, že zadluženost společnosti ve sledovaném období rychle roste. Výhodou možnosti financování cizími zdroji jsou nižší náklady cizího kapitálu, tím vyšší zisk, ale na druhou stranu je tu rostoucí riziko. Hodnoty celkové zadluženosti firmy napovídají o tom, že v budoucnu by mohla mít společnost problémy při případném konkursním řízení.

Varující je vývoj ukazatele doba splácení dluhů. Hodnotu ukazatele nelze určit pro rok 2003. V roce 2004 byla hodnota vysoká 18,4 roku. V roce 2005 se vlivem růstu provozního CF prudce zlepšila na přijatelnou hodnotu 3,6 roku. Prudký pokles Cf v roce 2006 vedl k růstu ukazatele na naprosto nepřijatelnou hodnotu 190 let, která svědčí o kritické finanční situaci podniku.

Ukazatele rentability, nebo-li ziskovosti, poměrují dosažený zisk se zdroji, které byly vynaloženy na jeho dosažení. Společnost jsem hodnotil čtyřmi ukazateli rentability. Hodnoty všech ukazatelů jsou po celé sledované období záporné, což vypovídá o ztrátovém hospodaření společnosti.

Prostřednictvím **ukazatelů aktivity** lze vyvodit o společnosti tyto závěry: vzhledem k výsledkům týkajících se obratu aktiv, by společnost měla uvažovat o redukci celkových aktiv, vzhledem k hodnotám tohoto ukazatele, které se pohybují od 1,30 do 1,74. Pozitivní jev znamenající snižování zbytečného vázání peněžních prostředků v zásobách společnost lze vysledovat u obratu zásob, který udává, kolikrát za rok dojde k prodeji položky zásob a k jejímu opětovnému uskladnění. **Doba obratu pohledávek** a **doba obratu závazků** z obchodních vztahů jsou na sobě závislé. Aby bylo možno splácet závazky, musí odběratelé splatit pohledávky společnosti. Splatnost pohledávek se ve sledovaném období pohybuje průměrně okolo 35 dnů, což je dobrá hodnota. Ve společnosti docházelo během sledovaného období čtyř let k prudkému nárůstu ukazatele doba obratu závazků z 52v roce 2003 na 117,8 dne v roce 2004. Tato hodnota se udržuje i v roce 2005 a v roce 2006 klesá na 115dnů, což naprosto neudržitelná hodnota. Lze konstatovat, že platební morálka zákazníků je dobrá, ale společnost řeší své vážné finanční potíže na úkor dodavatelů.

Dalšími hodnotícími faktory byly **provozní ukazatele.** Hlavními srovnávacími ukazateli je mzdová produktivita, produktivita práce z přidané hodnoty a produktivita práce z výkonů. V tomto směru je na tom společnost poměrně dobře z hlediska produktivity z výkonů kde dosahuje oborových standardů a vykazuje rostoucí trend. Oproti tomu mzdová produktivita a produktivita z přidané hodnoty jsou hluboko pod oborovým průměrem.

Poslední částí finanční analýzy společnosti bylo její zhodnocení pomocí **Altmanova indexu**. V případě Altmanova indexu byla použita verze pro podniky neobchodovatelné na burze. Z jeho výsledků vyplývá, že finanční situace podniku byla nejlepší v roce 2003, kdy se podnik nacházel v horní polovině šedé zóny, která vymezuje nejasnou situaci podniku mezi prosperitou a bankrotem. Nejhorší situace byla v roce 2004, kdy byl podnik přímým kandidátem bankrotu. V letech 2005 se podnik zlepšil a ocitl se opět v dolní polovině šedé zóny. Zlepšení v roce 2006 je nepatrné a podnik setrvává v dolní polovině šedé zóny a je ohrožen bankrotem.

Celkové hodnocení

Podnikatelská činnost společnosti se jeví jako neúspěšná. Společnost je trvale ztrátová a ohrožená bankrotem. Je nutno okamžitě navrhnout strategii restrukturalizace společnosti. V roce 2006 došlo k zásadním opatřením v oblasti tržeb, kde je meziroční růst 130% při poklesu počtu pracovníků. Ovšem nevedlo to k odstranění ztrátovosti podniku.

4 NÁVRHY NA OPATŘENÍ

Na základě výsledků provedené analýzy finančního zdraví společnosti vyšlo najevo, že finanční situace společnosti je kritická. Ovšem najdou se i oblasti, ve kterých společnost dosahuje lepších výsledků, jako například v oblasti tržeb a produktivity práce, kde došlo k výraznému zlepšení v roce 2006, ale tato dílčí zlepšení neznamenaají východisko z dané situace.

Kritickou finanční situaci je nutno řešit navýšením kapitálu buď zvýšením podílů současných vlastníků nebo vstupem strategického partnera do společnosti. Získání bankovního úvěru je při současné situaci nereálné.

Vstup kapitálu je podmíněn provedením důkladné strategické analýzy, zejména analýzy trhu a konkurence a vypracování plánu restrukturalizace, který by zahrnoval projekt perspektivního výrobního programu a s ním spojený projekt modernizace technologií. Na zpracování těchto zásadních strategických materiálů by mělo vedení společnosti a zejména vlastníci firmy soustředit maximální úsilí.

Zásadní problematická oblast finanční situace společnosti je ziskovost. Do této oblasti by mohla směřovat doporučení týkající se snižování nákladů – provést důkladnou nákladovou analýzu nebo zvýšit celkové výnosy např. restrukturalizací výrobního portfolia či prodejního sortimentu.

K restrukturalizaci výrobního portfolia společnosti by mohlo dojít v rámci controllingu. Prostřednictvím určeného příspěvku ke krytí fixních nákladů a tvorbě zisku ($= \text{výnosy z obratu} - \text{variabilní náklady}$) by došlo k stanovení procentuelního vyhodnocení jednotlivých produktů ($= (\text{příspěvek ke krytí fixních nákladů a tvorbě zisku} / \text{výnosy z obratu daného produktu}) * 100$). Výnosnost jednotlivých produktů společnosti by tak sloužila k vygenerování a následnému podporování produktů, které dosahují vyššího příspěvku ke krytí fixních nákladů a tvorbě zisku. Naopak ty výrobky, které by podle příspěvku byly vyhodnoceny záporně by měly být z výrobního programu společnosti vyřazeny. Avšak vzhledem k tomu, že u společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o. se jedná i o zakázkovou výrobu, dochází někdy k případu, kdy zakázku nelze i přes záporné hodnocení odmítnout. Jedná se například o situace, kdy s nepříliš výhodnou

zakázkou jsou spojeny jiné významnější výhody. V takovém případě musí dojít k porovnání výhod a nevýhod spojených s konkrétní zakázkou a dle výsledků se individuálně rozhodnout.

Jedním z nebezpečí, se kterými se mnohé firmy setkávají, je fluktuace jejich zaměstnanců. Typickým příkladem je firma, která investuje do svého zaměstnance ve formě školení několik tisíc korun, aby si pro své oddělení vyškolila odborníka v daném oboru. Ten pak následně v důsledku lepšího finančního ohodnocení přechází k jiné firmě, v horším případě k firmě konkurenční.

Společnost MBNS KOVÁRNA, s.r.o., která se při své činnosti neobejde bez pomoci odborníků, by měla věnovat zvýšenou pozornost svým zaměstnancům. Měla by jim poskytnout dobré pracovní zázemí a různé zaměstnanecké výhody, ke kterým by měla patřit i nabídka různých druhů školicích kurzů. Důležité je i vytvoření FKSP, který by poskytoval zaměstnancům společnosti určité sociální výhody.

Další doporučení:

Dále bych společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o. doporučil efektivněji využívat cílenou reklamu prostřednictvím světové sítě internet. Společnost své internetové stránky má již vytvořeny, takže potenciální zákazníci mají možnost dostat se k potřebným údajům o činnosti firmy i kontaktům. V případě společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o., nemohou zákazníci využít elektronického obchodu a to i z důvodů zakázkové individuální výroby jednotlivých zařízení, ale je zde kompletní sortiment nabízených zařízení včetně technického popisu a také samozřejmě odkaz pro navázání kontaktu prostřednictvím elektronické pošty. Společnosti bych proto navrhl pravidelné aktualizování jejich internetových stránek, mohl by zde být například uveden seznam veletrhů kterých se společnost v nejbližší době účastní.

Mnou navržená doporučení vycházejí z dat získaných z provedené analýzy finančního zdraví společnosti a z informací, které mi byly společností poskytnuty. Tyto návrhy však musí být dále rozpracovány dle jednotlivých přístupů a je třeba aktualizace vzhledem k neustále měnícímu se prostředí, ve kterém se společnost pohybuje.

5 ZÁVĚR

V mé diplomové práci jsem se zabýval posouzením finanční situace společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o. prostřednictvím provedení její finanční analýzy. Výchozím zdrojem dat pro mou práci mi byly účetní výkazy společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o. z období let 2004 až 2006. Pracoval jsem také s vhodnou literaturou a informacemi které mi byly poskytnuty přímo ve společnosti. Mým úkolem a také zároveň cílem bylo zjištění silných a slabých stránek společnosti, odhalení případných problémových oblastí a závěrem navržení kroků vedoucích ke zlepšení finanční situace.

Jedna z prvních částí mé práce byla věnována teoretickým poznatkům z oblasti. Tyto informace představují výchozí postupy pro následně prováděnou finanční analýzu.

Finanční analýzu jsem provedl za stanovené čtyřleté období let 2003 až 2006 v souladu s použitými účetními výkazy. Při analýze jsem použil elementární metody technické analýzy, konkrétně analýza absolutních, rozdílových a poměrových ukazatelů.

Z výsledků finanční analýzy jsem zjistil, že se jedná o výrobní společnost, používající pro financování své podnikatelské činnosti především cizích zdrojů. Společnost během všech sledovaných let, tedy v období 2003 až 2006 hospodařila se ztrátou, peněžní tok z provozní činnosti se pohyboval v kladných hodnotách pouze vlivem odprodeje dlouhodobého majetku a daňovými odklady. Největších nedostatků dosahuje společnost v oblasti rentability-ziskovosti. Z hlediska soustav ukazatelů, v případě společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o. jsem použil Altmanův index finančního zdraví, Index IN 01, nebylo možno využít. Hospodaření společnosti ani v jednom sledovaném roce nedostalo do oblasti prosperity. Společnost se v letech 2003 až 2006 pohybovala buď v oblasti šedé zóny charakterizované jako nejasný budoucí vývoj, nebo v roce 2004 v oblasti přímý kandidát bankrotu.

Pro zlepšení finanční situace, mnou analyzované společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o., jsem naznačil návrhy doporučení, která jsou obsahem další části mé práce. Tato doporučení jsou zaměřena na snížení zadluženosti, posílení likvidity společnosti a řešení oblasti rentability. Realizace těchto opatření je závislá na navýšení vlastního kapitálu, které by umožnilo snížit závazky a přikročit k celkové restrukturalizaci podniku. Získání bankovního úvěru je za dané finanční situace nereálné.

Cílem této mé práce bylo provedení finanční analýzy podniku, odhalení případných nežádoucích okolností a následně navržení postupů pro jejich zlepšení. Věřím , že stanovené cíle jsem splnil a moje diplomová práce bude vedení podniku prospěšná pro jeho rozhodování o budoucnosti společnosti.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- (1) BLAHA, Z. - JINDŘICHOVSKÁ, I. *Jak posoudit finanční zdraví firmy*. 2. vyd. Praha: Management Press, 1996. 159 s. ISBN 80-85603-80-2.
- (2) ČERNÁ, A. a kol. *Finanční analýza*. 1. vyd. Praha: Bankovní institut, 1997. 89 s. ISBN 89-8653125-76-8.
- (3) GRÜNWARD, R. - HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku*. 1. vyd. Praha: VŠE, 1996. 197 s. ISBN 80-7079-257-4.
- (4) HANUŠOVÁ, H. - KOČMANOVÁ, A. *Účetnictví*. 1. vyd. Brno: PC-DIR, 1998. 230 s. ISBN 80-214-1270-4.
- (5) KEŘKOVSKÝ, M. – VYKYPĚL, O. *Strategické řízení. teorie pro praxi*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2002. 172 s. ISBN 80-7179-578-X
- (6) KONEČNÝ, M. *Finanční analýza a plánování*. 7. vyd. Brno: MSD, spol. s r. o., 2002. 85 s. ISBN 80-86510-30-1
- (7) KONEČNÝ, M. - REŽŇÁKOVÁ, M. *Controlling*. 2 vyd. Brno: PC-DIR, 2000. 121 s. ISBN 80-214-1535-5.
- (8) KOVANICOVÁ, D. - KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví I. díl Jak porozumět účetním výkazům EU, IAS, US GAAP, ČR*. 6. vyd. Praha: Polygon, 2001. 274 s. ISBN 80-7273-047-9.
- (9) KOVANICOVÁ, D. - KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví II. díl Finanční analýza účetních výkazů*. 4. vyd. Praha: Polygon, 1999. 288 s. ISBN 80-85967-88-X.
- (10) KOVANICOVÁ, D. - KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví III. díl Finanční řízení rozvoje podniku*. 2. vyd. Praha: Polygon, 1997. 299 s. ISBN 80-85967-58-
- (11) KRÁLICEK, P. *Základy finančního hospodaření*. 1 vyd. Praha: Linde 1993. 110 s. ISBN 80-856-47-11-7

- (12) MAŘÍKOVÁ, P. - MAŘÍK, M. *Moderní metody hodnocení výkonnosti a oceňování podniku*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2001. 70 s. ISBN 80-86119-36-X
- (13) REŽŇÁKOVÁ, M. - ZINECKER, M. *Finanční management*. 1.vyd. Brno, Novotný, 2002. 225 s. ISBN 80-214-2250-5
- (14) SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2001. 220 s. ISBN 80-7226-562-8.
- (15) SÚVOVÁ, H. a kol. *Finanční analýza v řízení podniku, v bance a na počítači*. 1 vyd. Praha: Bankovní institut, 1999. 622 s. ISBN 80-7265-027-0
- (16) VALACH, J. a kol. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2001. 212 s. ISBN 80-7226-562-8.
- (17) VALACH J. a kol. *Finanční řízení podniku*. 2. vyd. Praha : Ekopress, 1999, 202 s. ISBN 80-86119-21-1

Internetové zdroje

- (18) www.finance.cz
- (19) www.mbnskovarna.cz

Firemní materiály

Výroční zprávy společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o.za období 2004 – 2006

7 SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: SWOT analýza společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o

Tabulka č. 2: Horizontální analýza aktiv společnosti

Tabulka č. 3: Horizontální analýza pasiv společnosti

Tabulka č. 4: Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty společnosti .

Tabulka č. 5: Vertikální analýza aktiv společnosti MBNS KOVÁRNA,s.r.o.

Tabulka č. 6: Vertikální analýza pasiv společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o.

Tabulka č. 7: Vertikální analýza výkazu zisků a ztrát společnosti

Tabulka č. 8: Analýza cash-flow společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o

Tabulka č. 9: Rozdílové ukazatele společnosti

Tabulka č. 10 Ukazatele likvidity společnosti

Tabulka č. 11: Ukazatele zadluženosti společnosti

Tabulka č. 12: Ukazatele rentability společnosti

Tabulka č. 13: Ukazatele aktivity společnosti

Tabulka č. 14: Provozní ukazatele společnosti

8 SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Obr. č. 1: Organizační schéma podniku

Obr. č. 2: DuPontův diagram

Obr. č. 3: Porterův model pěti sil

Graf č. 1: Cash-flow společnosti v letech 2004-2006

Graf č. 2.: Rozdílové ukazatele společnosti v letech 2003-2006

Graf č. 3: Ukazatele likvidity společnosti v letech 2003-2006

Graf č. 4: Ukazatele rentability společnosti v letech 2003-2006

Graf č. 5: Doba obratu pohledávek a závazků společnosti v letech 2003-2006

Graf č. 6: Produktivita práce z přidané hodnoty společnosti v letech 2003-2006

Graf č. 7: Produktivita práce z výkonů společnosti v letech 2003-2006

9 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Rozvaha společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o. pro rok 2006

Příloha č. 2: Výsledovka společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o. pro rok 2006

Příloha č. 3: Rozvaha společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o. pro rok 2005

Příloha č. 4: Výsledovka společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o. pro rok 2005

Příloha č. 5: Rozvaha společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o. pro rok 2004

Příloha č. 6: Výsledovka společnosti MBNS KOVÁRNA, s.r.o. pro rok 2004

Příloha č. 7: CASH FLOW-přehled o peněžních tocích za sledované období
2004-2006

Příloha č. 8: Vývoj položek rozvahy ve sledovaném období

Příloha č. 9: Vývoj položek výkazu zisků a ztrát ve sledovaném období